Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 193 (443) ◆ П'ятниця, 9 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Іван ПЛЮЩ: Візит до Швейцарії був корисний

8 жовтня до Києва повернулася делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради І. С. Плющем, яка перебувала у Швейцарії на запрошення парламенту цієї країни.

Середа виявилася найнасиченішим днем у програмі. Вранці делегація у Берні була присутня на засіданнях обох палат парламенту, а потім понад півтори години йшов обмін думками з представниками різних партій. З українського боку наголошувалось, що нас передусім цікавить механізм взаємодії законодавчої, виконавчої та судової влади, а також відносини між федеральними та кантональними структурами.

Великий інтерес наших депутатів викликала розповідь швейцарських державних діячів про самоврядування територій. Під час розмови йшлося про широке коло проблем — від досвіду пошуку згоди двох палат парламенту до системи дотацій селянам, на що економний уряд не шкодує коштів. Швейцарських парламентаріїв найбільше цікавив сучасний стан та перспективи розвитку української економіки.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЛЕОНІД КРАВЧУК ВІДБУВ У БІШКЕК

Вчора Президент України Леонід Кравчук відбув у Бішкек. Він візьме участь у засіданні Ради глав держав і Ради глав урядів.

Після завершення засідання, як повідомили в прес-службі Президента, Леонід Кравчук здійснить офіційний візит у Туркменистан. Планується підписання ряду документів про співробітництво України і Туркменистану.

РАДА «Нової України» на своєму засіданні вирішила рекомендувати Президенту України Леоніду Кравчуку Володимира Ланового кандидатом на посаду Прем'єр-міністра України.

НАРОДНИЙ Рух України розповсюдив заяву, в якій розцінює події 1 жовтня у селі Красний Рай поблизу Алушти як політику геноциду у відношенні до кримськотатарського народу. Відповідальність за цю акцію НРУ покладає на владу Республіки Крим, не знімаючи відповідальності і з владних структур України.

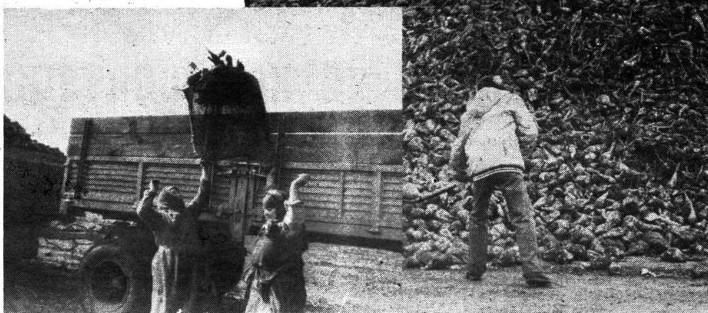
Буряк чекає Пузиря

Аж не віриться: ще у минулому столітті ми жили без свого цукру. Цукровари, здається, обходилися тростиною, звідкись привезеною. Дорогувато виходило. А потім прийшли колишні кріпаки, Пузирі та Калитки, взялися за діло й зробили Україні цукровий імідж, хоч їх потім і осміяла наша література. Схоже, історія повторюється: буряк чомусь надто дешевий, а цукор чомусь надто дорогий.

Коли ж прийде новий Пузир?

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

- на рік — 480 крб.
- на півроку — 240 крб.
- на квартал — 120 крб.
- на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль «Волинянка», телевізори «Електрон», «Берізка», пральні машини «Таврія», піаніно, універсальні деревообробні верстати, кавомолки, міксери, кухонні комбайни, 50 штук бетонних блоків для стін під будівництво підвалів, електром'ясорубки, сувенірні набори— рушники, серветки; фени, міні-пилососи, електричний дзвінок «Аргус», мотоцикл ЗИМ-350, міні-трактор Т-012, набори миючих засобів СП «Джонсон», стереонавушники, розмальовані самовари, 15 виграшів по тисячі карбованців, відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів, імпортне канцприладдя, автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка» СМ-2, кінна сівалка СКК-12, шість виграшів по 10 тисяч карбованців, два комплекти верстатів для індивідуальної діяльності (у кожному комплекті — 4 верстати), набори овочево-фруктових і м'ясних консервів, комплекти постільної білизни, АВТОМОБІЛЬНІ ПРИЙМАЧІ, МАГНІТОЛИ, ЗАРЯДНІ ПРИСТРОЇ, НАБОРИ НОЖІВ, ПРАЛЬНІ МАШИНИ «МАРІЧКА».

Друзі! Стежте за газетою. Щономера у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї.

Друзі, ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Опісля надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї — у січні 1993 року. Щасти вам!

Тільки у нас страхове акціонерне товариство «Саламандра» гарантує УСІМ передплатникам «Голосу України» на 1993 рік безкоштовний страховий поліс на суму 25 тисяч карбованців. Подробиці на 4-й сторінці.

Читайте в номері

Іван ПЛЮЩ: ВІЗИТ ДО ШВЕЙЦАРІЇ БУВ КОРИСНИЙ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

У другій половині дня наша делегація зустрілася з віце-президентом Швейцарської конфедерації, головою федерального департаменту транспорту, комунікацій та енергії Адольфом Огі. Він підкреслив прагнення своєї країни розвивати з Україною всебічні стосунки. З нашого боку було заявлено про готовність найактивніше сприяти цьому процесу і названо пріоритетні напрями економічного співробітництва — передусім в аграрній сфері.

Під час розмов у Берні І. С. Плющ наголосив, що якщо намір швейцарського уряду надати фінансову допомогу молодим європейським демократичним країнам знайде підтримку парламенту, то Україна хотіла б одержати свою частку без посередників, як суверенна держава.

Відбулись також зустрічі з керівниками міністерств економіки та закордонних справ.

Обмін думками тривав і під час ділового сніданку, даного на честь української делегації парламентом Швейцарії, на якому були присутні голова Національної ради пан Ханс-Рудольф Небікер та голова Ради кантонів пані Йозі Майер.

Після завершення візиту І. С. Плющ дав коротке інтерв'ю. На запитання «Чи поділяєте ви тепер думку щодо досконалості швейцарської демократії?» він відповів:

— У Декларації про державний суверенітет України записано, що Україна у майбутньому має бути без'ядерною, позаблоковою, нейтральною, демократичною, правовою державою. Готуючи законодавчі акти і Конституцію України, ми знайомимося з практикою, вивчаємо досвід демократичних держав. Так-от, якщо порівняти запис у нашій Декларації (а там є ще й другий, що вона є основою для нової Конституції), якщо подивитись з цієї точки зору, то Швейцарія — країна, яка найбільш відображає ту формулу, що записана в нашій Декларації.

Однак хотілося б звернути увагу на одну деталь. Швейцарія створювалась демократичним еволюційним шляхом. А ми вже існували як тоталітарна, адміністративно-командна держава. Хоч держава була й символічна, але все ж була. Ми мали Конституцію, де на папері записано, які права й обов'язки і таке інше. Тому нам важко зараз внести в нашу Конституцію чи швейцарську демократію, чи американську, чи французьку, чи англійську.

Звичайно, Швейцарія — невелика країна, де менше семи мільйонів населення і територія — 41 тисяча квадратних кілометрів. Це у 15 разів менше від України за територією і в 7 разів — за населенням. Але нам можна й треба порівнювати Україну з Швейцарією. Там є чимало повчального.

У Швейцарії дійсно демократія на високому рівні. Там, скажімо, якщо до Конституції вноситься та чи інша норма, то вона обов'язково повинна пройти експертизу, яке ставлення до неї в народі. Лише потім, після вивчення думки народу, ця норма приймається чи не приймається.

Або взяти такий приклад. В уряді Швейцарії — сім міністрів. З їх числа обираються президент і віце-президент лише на один рік. Так ось цей уряд нещодавно вніс пропозицію, щоб надати допомогу молодим демократіям, тобто країнам Східної Європи і колишнього Радянського Союзу. Одні називали 800 мільйонів швейцарських франків, інші — 600. І сьогодні в уряді кажуть, що вони таку пропозицію внесли, але як парламент вирішить — чи схвалить, чи ні, вони не знають. На перший погляд, здавалося б, що уряд безправний. Але насправді зовсім не так. Уряд тут авторитетний, шанований. За час, коли уряд при владі, він намагається зробити все, щоб увійти чимось добрим в життя людей.

Тобто ми бачимо, що у них дійсно демократичне суспільство, демократичні форми управління.

Наведу ще приклад. Уряд вніс пропозицію до парламенту скоротити в країні робочий тиждень на чотири години, не скорочуючи заробітної плати. Парламент запропонував це на обговорення народу. А народ сказав: ні, якщо ми скоротимо час роботи, а не зменшимо заробітну плату, то буде менше продукції, а це призведе до інфляції. І пропозицію уряду не прийняли, бо народ її не підтримав. То хіба це не вищий ступінь демократії?

У нас же говорять: уряд не такий, Верховна Рада не така. Можуть лаяти Президента, Голову Верховної Ради чи Прем'єр-міністра. А там народ вирішує, він і несе відповідальність. От, здавалося б, що народ пропозицію щодо скорочення робочого тижня мав би сприйняти під оплески, а її не прийняли. Бо у людей висока свідомість.

— Що можна практично перейняти з швейцарського досвіду?

— У них хоч країна невелика, але там 23 кантони, тобто 23 адміністративні одиниці, і кожен кантон має свій представницький орган і свій уряд. У них є федеральний бюджет, бюджет кантону і є бюджет комуни, що входить до кантону як нижча ланка.

От уявіть собі. Ми на сесії Верховної Ради кажемо, що Міністерство внутрішніх справ бездіє у боротьбі з спекуляцією, іншими зловживаннями. І це, мовляв, основна причина погіршення криміногенної ситуації. А у Швейцарії федеральної поліції взагалі нема. У них поліція на рівні кантону. Кантон приймає своє законодавство, визначає штрафні та інші санкції, йому повністю підпорядкована поліція. А що було б, якби я вніс на Верховну Раду пропозицію ліквідувати Міністерство внутрішніх справ, а органи внутрішніх справ підпорядкувати місцевій владі? Та мене б і слухати не захотіли.

Тобто у Швейцарії не бояться делегувати повноваження на рівень кантону, на регіональний рівень. Коли ми запитали, які у них повноваження і функції федерального уряду, то почули відповідь: ті, що делеговані їм кантонами. Тобто все йде знизу.

Не треба боятися, що коли ми делегуємо повноваження місцевим органам влади, то цим сприяємо анархії чи безладдю. Навпаки. У Швейцарії багато делегується на місця і, напевне, саме тому у них більше порядку.

Поцікавилися ми, скажімо, джерелами надходжень до федерального бюджету і його витратами. І були здивовані, бо стаття, що стосується освіти, як з'ясувалося, є тільки у бюджеті кантону. Медичне обслуговування теж у бюджеті кантону. Федеральний бюджет Швейцарії— 37 мільярдів франків, в тому числі 6 мільярдів — на військо, 8 мільярдів — на соціальний захист населення, 4 мільярди — дотація фермерам, виробникам сільськогосподарської продукції... Як з'ясувалося, у Швейцарії платять виробнику сільськогосподарської продукції значно більше за ціну, в яку вона надходить споживачеві. Держава це робить для того, аби стимулювати виробника, щоб йому було вигідно працювати.

Що ще кинулось у вічі? У Швейцарії є дуже багаті люди і є бідніші. Але там нема знедолених, безпритульних, нема жебраків. То було приємне враження, бо їх можна побачити і в таких багатих країнах, як Франція, Німеччина чи США. А в Швейцарії нема.

— Чи не вважаєте ви, що позитивні тенденції швейцарської демократії можуть бути враховані під час роботи над новою Конституцією України?

— Обов'язково мають бути враховані. У Швейцарії, як бачите, давно пройшов поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову. І вони не бояться віддати ті чи інші повноваження на місця. Ми ж у Конституції поки що намагаємось зберегти централізацію. У нас просто бояться федералізації. А це нормальне явище. Є й інші істотні моменти. Тому я б сказав так, з нашою новою Конституцією не слід поспішати. Нам потрібно внести зміни до чинної Конституції, або підготувати окремі акти, які б дали можливість прийняти новий закон про вибори на багатопартійній основі. Щоб можна було провести через рік-півтора такі вибори. А щодо нової Конституції, то я дедалі більше переконуюсь, що тут потрібен ... Боюся, щоб ми не поспішили. Бо коли записувати до Конституції якусь тимчасову норму, то краще її зовсім не записувати.

Прес-центр Верховної Ради України.

Стабілізація чи конфронтація?

Верховна Рада Криму хоче визнати діяльність Меджлісу кримськотатарського народу антиконституційною

7 жовтня пізно ввечері Меджліс кримськотатарського народу на своєму надзвичайному засіданні прийняв звернення до всіх жителів Криму. У ньому говориться, що основна мета акцій кримських татар, організованих 5 і 6 жовтня, — примусити органи прокуратури «притягнути організаторів погрому в селі Красний Рай до персональної кримінальної відповідальності і домогтися звільнення 26 заложників кримських татар». І далі: «Не вірте брехливим твердженням властей, що начебто з боку кримськотатарського народу і Меджлісу іде загроза населенню Криму. Це ще одна спроба властей зіштовхнути всіх жителів Криму і, користуючись цим, продовжити беззаконня і свавілля в Криму». Меджліс кримськотатарського народу звертається до народних депутатів усіх рівнів, до тих, хто справді сприймає близько до серця всі проблеми Криму і його жителів разом шукати шляхи й механізми вирішення цих проблем.

На адресу Меджлісу кримськотатарського народу надійшли телеграми з підтримкою справедливої справи депортованого народу. Конфедерація репресованих народів Російської Федерації заявляє: «Ми вимагаємо покарати ініціаторів і виконавців побоїща, що повторюються уже вдруге в селі Красний Рай, і відшкодувати збитки цього злодіяння». Конфедерація залишає за собою право вжити дійових заходів до захисту прав кримськотатарського та інших репресованих народів. У телеграмі із Татарстану говориться, що в разі продовження насильства проти братерського народу республіка залишає за собою право подати йому всебічну допомогу, зокрема й добровольцями.

7 жовтня в Сімферополі відбувся мітинг представників підрозділів сімферопольського гарнізону міліції. Пізніше до них приєдналися представники ялтинської міліції. Вони заявили, що міліція не хоче підставляти себе, не бажає бути буфером між бездіяльною Верховною Радою Криму і обуреним кримськотатарським народом, права якого не відновлюються і конкретно не вирішуються.

У складній обстановці 8 жовтня розпочалася надзвичайна сесія Верховної Ради Криму. Біля приміщення Верховної Ради по всьому периметру, біля підходів і під'їздів та й біля самого входу стоять з повною екіпіровкою — у бронежилетах і касках зі щитами напоготові бійці Національної гвардії України і працівники міліції. На майдані перед Верховною Радою зібралося щонайбільше 300 осіб прихильників так званої повної незалежності Криму.

Затверджується порядок денний: «Про ситуацію в Криму у зв'язку з антиконституційною діяльністю Меджлісу». З інформацією виступили Голова Ради Міністрів Республіки Крим Віталій Курашик, керівники управління внутрішніх справ, прокуратури та служби безпеки Криму. Після короткого обговорення вирішено було переглянути відеозаписи подій, що сталися 1 жовтня в селі Красний Рай та 6 жовтня біля Верховної Ради Криму. Потім депутати продовжили роботу над проектом постанови з обговорюваного питання у комісіях. Місцеві спостерігачі вважають, що коли Верховна Рада діяльність Меджлісу кримськотатарського народу визнає антиконституційною, то це приведе не до стабілізації, а до ще більшої конфронтації між Верховною Радою Криму і кримськотатарським народом.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Крим.

Селянський щоденник

ДИКТАТОМ ДОСТАТКУ НЕ ЗРОБИШ

Перед початком осінньої сівби працівники обласного управління сільського господарства на кілька днів роз'їхалися по колгоспах та селянських спілках. До речі, віднедавна це стало їхнім правилом — «ходити в люди» й подавати практичну допомогу на місцях.

— Управлінці, треба чесно визнати, зуміли знайти спільну мову з низами, особливо у справі підготовки грунту до сівби. У стислі строки повністю впорали понад тридцять тисяч гектарів ріллі.

На хліборобське щастя в цей час над Буковиною, мовби на замовлення, пролили рясні дощі. Отож посівні агрегати вирушили на насичені вологою поля.

— Першими за традицією розпочали сівбу колгоспи буковинського підгір'я, — сповістив на корпункт заступник начальника обласного управління сільського господарства Іван Давній. — У них озимий клин незначний, тому роботу виконали швидко. Господарства лісостепової зони сіятимуть набагато довше, оскільки під озимі культури тут відведено значні площі. Проте темпи операцій задовільні. З 55 тисяч гектарів, які належить засіяти, насіння висіяли вже більш як на сорока тисячах.

До десятого жовтня, а це оптимальні для Буковини строки, сівбу озимих буде завершено. Хочу наголосити, що темпи робіт набагато вищі від торішніх.

Буковинці не мали проблеми з насінням — усе воно ляже в грунт першим класом. Причому ним повністю забезпечено не лише колгоспи й селянські спілки, а й усі фермерські господарства, чому посприяла обласна державна адміністрація.

Для цьогорічної посівної характерна така деталь: практично всі колгоспи розширюють площі під озимі, натомість навесні зменшать кукурудзяні поля. На погляд фахівців, качаниста дає менші прибутки, не завжди вчасно дозріває, до того ж її масово розкрадають.

Не будемо наперед дорікати аграрникам за ці вільності. Поживемо — побачимо, що з того вийде. Одне ясно: диктатом достатку не зробиш.

...У багатьох господарствах Новоселицького, Сокирянського, Кіцманського та Хотинського районів на засіяних площах уже затрунилась озимина. Це знак того, що роботу виконано на совість. Отже, можна сподіватись на те, що будемо з урожаєм у наступному році.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

Є ІНТЕРЕС, БУДУТЬ І МОЖЛИВОСТІ

Питання і перспективи співробітництва італійського концерну «Фіат» з нашими підприємствами обговорювали під час зустрічі, яка відбулася 7 жовтня, Президент України Леонід Кравчук та генеральний директор з питань зовнішніх зв'язків «Фіата» Ренато Гаджієро.

Л. Кравчук висловив задоволення зв'язками, що їх встановлюють «Фіат» та Запорізький автомобільний завод. Нам треба налагодити такі стосунки, які б задовольнили і «Фіат», і дали українським партнерам перспективи на майбутнє. Якщо ми будемо взаємодіяти з такими передовими фірмами, як «Фіат», то наші реформи підуть швидше, зазначив він.

Р. Гаджієро запропонував кілька проектів співробітництва своєї фірми, зокрема із ЗАЗ, у сфері автомобілебудування: постачати запоріжчанам двигуни та коробки передач для «Таврій», а потім купити у них близько п'яти тисяч автомобілів для продажу на західноєвропейському ринку. В галузі робототехніки — співпрацю з одним із світових лідерів у цій сфері італійською фірмою «Комао» (підрозділом концерну). Щодо енергетики, пан Гаджієро повідомив про можливість постачання в Україну «Фіатом-авіа» газових турбін.

Президент України пообіцяв докласти зусиль у винайденні шляхів розв'язання проблем, що стоятимуть на перешкоді налагодження плідних стосунків українських партнерів з «Фіатом».

Зарубіжний гість також цікавився станом нинішніх відносин України з Росією та перспективами економічних реформ у нашій державі.

Л. Кравчук докладно поінформував пана Гаджієро про ці та інші питання.

Артем ПРОХОРЕНКО.

НЕ З ТРЕТІХ РУК

У норвежців, виявляється, слова не розходяться з ділами. Тільки-но посол в Україні Ойвінд Нордслеттен в інтерв'ю «Голосу України» заявив, що Норвегія вбачає в нашій державі надійного партнера в будівництві нової Європи, як до Києва завітала представницька делегація цієї скандинавської країни.

Репрезентували вони Норвезьку Раду з контролю над озброєннями і роззброєнням. Ця організація є дорадчим органом при МЗС Норвегії. До її складу входять урядовці, незалежні експерти, співробітники академічних інституцій, військові. Головне її завдання — вивчати зовнішню та військову політику інших європейських держав, вплив на зміцнення безпеки в Європі, а також подавати відповідні рекомендації урядові та зовнішньополітичному відомству Норвегії.

Дводенне перебування делегації в українській столиці засвідчило: норвежці дійсно зацікавлені і роблять конкретні кроки до зміцнення відносин з нами. Водночас, і це їхнє природне бажання, хочуть знати більше про свого партнера не з других чи третіх рук, а напрямки. Зокрема, цікавила гостей політика України щодо розбудови власних збройних сил, її заходи в галузі ядерного та звичайного роззброєння. Адже не секрет: на Заході час від часу розповсюджуються всілякі вигадки з цього приводу.

Під час зустрічей із заступником міністра закордонних справ України Борисом Тарасюком та відповідальними співробітниками Міністерства оборони норвежці почули вичерпні відповіді на свої запитання. З нашого боку було підкреслено, що Україна, оголосивши політику нейтралітету та неядерної оборони, суворо дотримуватиметься цих принципів.

Чи задоволені гості всім побаченим та почутим в українській столиці? Відповідаючи на це запитання, керівник делегації, спеціальний радник норвезького МЗС Свен Сіетер сказав:

— Перебування на українській землі було цікавим і корисним. Ми пересвідчились, що ваша держава, як і Норвегія, виконує взяті на себе зобов'язання в рамках Хельсінкського процесу та НБСЄ.

Ігор ГРУШКО.

Соціологічне опитування

ДО КАПІТАЛІЗМУ, ЗДАЄТЬСЯ, ГОТОВІ

Певно, найбільше розчарування чекало на тих людей, хто в день відставки прем'єра прийшов під стіни парламенту з гаслом «Уряд Фокіна повинен працювати!». Бачив я в руках пікетників під синьо-червоними прапорами і таке — «Не хочемо жити при капіталізмі», а якась жіночка, очевидно, розгнівана глумом над «вікопомними принципами», доводила народному депутатові Ярославу Кендзьору, що весь цивілізований світ «живе за соціалізму», і навіть Сполучені Штати Америки, за її словами, вже не були «клятими імперіалістами», а побудували соціалізм. Я. Кендзьору не вдалося переконати пікетницю в тому, що американці навряд чи здогадуються, що живуть ощасливлені втіленням «найправильнішого вчення», як, мабуть, не замислюються вони над тим, що краще: соціалізм чи капіталізм. Вони знають, що краще саме те, що краще.

Я. Кендзьору, мені здається, допоможуть результати соціологічного опитування, проведеного Інститутом соціології АН України ще в квітні цього року. Можливо, запізнено наводяться ці факти, але вони, на мій погляд, все одно симптоматичні. Позитивно до приватизації дрібних торговельних точок ставляться 68 відсотків опитаних, негативно — 12 відсотків; до приватизації землі — відповідно 64 і 14 відсотків; до приватизації житла — 61 і 14 відсотків; до приватизації дрібних промпідприємств — 57 і 14 відсотків; до приватизації великих крамниць, ресторанів — 40 і 24; до приватизації великих промпідприємств — 26 і 32 відсотки.

Оскільки рівень цін підвищувався, а рівень життя відповідно падав, то в липні цього року провели ще одне опитування. На запитання «Ваша родина живе матеріально краще, приблизно так само чи гірше, ніж рік тому?» відповіді розподілилися так: «краще» — 7 відсотків, «приблизно так само» — 29 відсотків, «гірше» — 64 відсотки. Опитувачі цілком природно зв'язали ці показники з оцінкою жителями республіки її економічного становища і теж у порівнянні з минулим роком. Що воно поліпшилося, заявили 3 відсотки опитаних, що залишилося незмінним — 12 відсотків, що погіршилося — 85 відсотків.

Опитувачі намагалися з'ясувати й те, а хто ж за цим всім стоїть, бо в республіці все-таки керівництво є. На запитання «Як ви вважаєте, економічна політика уряду призвела до того, що ваша родина живе краще, гірше, чи вона не вплинула на матеріальне становище вашої родини?» одержали такі відповіді: «краще» — 4 відсотки, «гірше» — 77 відсотків, «не вплинула» — 19 відсотків. А про вплив нинішньої економічної політики керівництва республіки в цілому на економічне становище України 6 відсотків опитаних заявили, що ця політика оздоровлює економіку, 57 відсотків — що погіршує, 37 відсотків — що не справляє істотного впливу. Справді, як сказав поет, все це було б смішно, якби не було так сумно...

Не менш симптоматичними в липні цього року були й відповіді на запитання «Переважання якого виду власності було б найкращим для України?». За приватну власність висловилися 40 відсотків, за поєднання приватної і державної — 29 відсотків, за колективну — 17 відсотків, за державну — 14 відсотків. А ще в квітні цього року до приватного підприємництва схвально ставилися 53 відсотки опитаних і несхвально — 15 відсотків. Згоду ж працювати на приватного підприємця дали 44 відсотки, а негативно до цього поставилися 35 відсотків. Причому більше бажання «продатися» виявили опитані молодшого віку.

Знову ж таки, не можу сказати, хто, де, коли і кого опитував, але й не довіряти Інститутові соціології АН України у мене підстав нема. Тож, може, треба замість антикапіталістичного гасла взяти до рук якесь знаряддя праці і спробувати ним бодай щось зробити. А ще — владі спробувати на всіх рівнях не заважати людям у межах закону робити все, аби їсти було що. Розумію, що ситуація незвична — справді доведеться попрацювати, але ж інакше — хто й кого сьогодні годуватиме просто так, з доброго дива. Світовому співтовариству робити це набридне — дуже вже нас багато...

Підготував Володимир СКАЧКО.

У партіях і рухах

«НЕЗАЛЕЖНІ» ГИНУТЬ НЕЗАЛЕЖНО

Шахтарі Західного Донбасу, які свого часу увійшли до Незалежної профспілки гірників (НПГ), тепер ладні її розпустити. Принаймні у своєму басейні, про що і йтиме мова на конференціях первинних осередків, які мають незабаром відбутися.

Щоб зрозуміти причини, поновімо в пам'яті й історію утворення «незалежників».

Липневі страйки шахтарів ще трирічної давності справили приголомшливе враження на тодішнє радянське суспільство. Серед багатьох вимог, які знаходили розуміння в інших трудових колективах, була й така: досить терпіти «кишенькові» профспілки, які танцюють під «дудку начальства», пора домагатися, щоб вони по-справжньому відстоювали інтереси трудящого люду. Так-от, у Західному Донбасі це знайшло свою реалізацію: профспілкові комітети на шахтах очолили вчорашні лідери страйккомів.

Однак минуло небагато часу, і все повторилося знову. Майже рік, а деінде і довше, по-перше, зберігалися «вивільнені» страйккоми, і вони не хотіли поступатися пріоритетом у «щирій» боротьбі за інтереси гірників і взагалі соціальну справедливість. А по-друге, посипалися знайомі нарікання й на нових профспілкових керівників. Мовляв, знюхалися з «генералами» — директорами і генеральними директорами, ділять престижні путівки, звабливі турне і поїздки, автомобілі, будматеріали тощо, не забуваючи передусім за себе. Отже, тепер і нові профкоми забули про тих, хто працював у вибоях, потрапили натомість у пастки закулісних корисливих зловживань. З таким висновком треба погодитися, але тільки почасти, бо інколи давалося взнаки й плутане суперництво поміж новоявлених «вождів» за визнання серед шахтарів. Виникла нова — певно, не позбавлена сенсу — і наче рятівна ідея — відокремитися у профспілку винятково гірників-найманців, коли інженерно-технічні працівники і керівники мусять об'єднуватися окремо. Позаторік восени мені довелося бути на другому, як він тоді називався, всесоюзному з'їзді шахтарів. Пристрасна дискусія про долю профспілки відібрала у його делегатів чи не найбільше часу. Там, власне, і проголосили заснування Незалежної профспілки гірників.

У Західному Донбасі до НПГ влилося п'ять з половиною тисяч шахтарів, сорок дві ж тисячі залишилися в «офіційній» профспілці працівників вугільної промисловості.

Логічно думати, що своєрідна «конкуренція» на практиці прокладає місток у прийдешнє. Ринкова економіка, роздержавлення та приватизація неминуче намиють певні водорозділи між інтересами наймачів і найманих.

Та що насправді відбувається тепер у західному басейні? Незалежна профспілка, як відомо, не підписала тарифні угоди з урядом, а офіційна це зробила. Шахтарі ж працюють, зігнорувавши заклик «незалежників» страйкувати на знак протесту. Чи це поразка НПГ, чи невдача гірницьких колективів, питання так ставити можна, але коло замикається: НПГ, нічого путнього не домігшись, не напрацювавши й ідей та пропозицій на завтра, на межі розпуску.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровська область.

Повідомляємо подробиці

МІТИНГ ЛЮДЕЙ У РЯСАХ

У Вінниці відбувся мітинг, який завершився хресним ходом священиків і віруючих від Преображенського Собору до площі Незалежності, до будинку міськвиконкому...

Усе почалося з повідомлення про відвідини міста митрополитом Філаретом. Священики, котрі стоять на позиції РПЦ, зібралися зі всієї єпархії, щоб зупинити його протестами та хресним ходом. Подали заяву до міськвиконкому. Але при цьому не було дотримано строків, і тому міськвиконком навіть не встиг зібратися і розглянути її. Не приїхав до Вінниці й митрополит Філарет. Однак до обласного центру з'їхалися віруючі та священики з усієї області, які й пройшли хресним ходом центральною вулицею міста. Віруючі несли гасла на зразок: «Геть Філарета!», «Волю РПЦ!», «Тільки митрополит Володимир може об'єднати всю православну Україну». В такому плані говорили на мітингу й оратори в рясах. Оголосили тут і звернення до місцевої влади, в якому вимагали не допустити приїзду митрополита Філарета, а крім того, повернути віруючим кафедральний собор. Потім був молебень. Як висловився на ньому один промовець-священик, молилися за те, «щоб Господь дав розуму нашій владі, якого так часто їй не вистачає».

— Це свавілля, яке варте осуду,— сказав член міськвиконкому, начальник УВС Вінниці М. Адаменко.— Ніхто не має права діяти незаконно, настроювати один проти одного.

З представниками мітингуючих вели переговори заступник голови міськради М. Григор'єв, заступник представника Президента в області М. Ільчук. Цим і завершилися події — без особливих ексцесів.

Залишається додати, що у Вінниці й далі поширюються чутки про приїзд днями митрополита Філарета. Якщо це станеться, то хресний хід і мітинг можуть повторитися. Так вважає референт Вінницького архієпископату протодиякон Володимир.

Мар'ян СТАНОВИЧ.
Вінниця.

Зверніть увагу

СТВОРЕНО МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖНИЙ СУД

Відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 року при Торгово-промисловій палаті України створено Міжнародний комерційний арбітражний суд. Цей недержавний орган судової влади створено у зв'язку з тим, що Арбітражний суд колишнього СРСР реорганізовано у аналогічну структуру Росії і решта республік залишилися без міжнародного органу правосуддя.

Президія Торгово-промислової палати України затвердила Регламент, Положення про арбітражний збір і витрати, Президію суду та рекомендаційний список арбітрів. В основі Регламенту — положення Єдинообразного закону ЮНІСІТРАЛ, розробленого за участю України і прийнятого Комісією ООН з права міжнародної торгівлі. До компетенції арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України віднесено міжнародні економічні спори, Регламент передбачає сувору відповідність національного законодавчого регулювання міжнародним угодам, незалежність суду і виключне підпорядкування його закону. Обов'язкова умова прийняття справи до розгляду — згода сторін. Арбітражний збір не перевищуватиме 3,6 процента від спірної суми, а при великих сумах зменшуватиметься до 0,18 процента.

Сергій СКРИПЧЕНКО, перший заступник голови Президії Торгово-промислової палати України;

Ігор ПОБІРЧЕНКО, голова Міжнародного комерційного арбітражного суду.

Передплата-93

Передплативши газету «Голос України», ви автоматично одержуєте безкоштовний поліс однієї з найбільших в Україні страхових фірм — страхового акціонерного товариства «Саламандра».

УМОВИ СТРАХУВАННЯ:

Об'єкт страхування — життя та здоров'я передплатника

Від чого страхується — від травм внаслідок нещасного випадку, що призвели до інвалідності або смерті передплатника.

Страхове відшкодування — до 25 тисяч купонів в залежності від ступеня збитків, нанесених життю чи здоров'ю передплатника.

Строк страхування — на період передплати на газету «Голос України» у 1993 році.

Документи, необхідні для одержання страхового відшкодування — квитанція передплати на «Голос України» у 1993 році.

— Вирізаний з газети і **заповнений на ім'я передплатника** корінець страхового полісу САТ «Саламандра».

— Документ, що підтверджує настання інвалідності чи смерті передплатника в результаті нещасного випадку (у разі смерті відшкодування сплачується спадкоємцям потерпілого).

— Паспорт або посвідчення особи передплатника (у разі смерті передплатника документ, що підтверджує право успадкування).

Телефони для довідок: (8-0572) 22-47-04, 21-19-38.

Адреса: Харків, ДСП пл. Радянської України, 1, Палац праці, 7 під.

Страховое акционерное общество

САЛАМАНДРА

КОРЕШОК К СТРАХОВОМУ ПОЛИСУ

Фамилия ____________ N квитанции о подписке ____________

Имя ____________

Отчество ____________

Страхование жизни и здоровья от несчастных случаев

Страховая сумма - **25 000 рублей.**

Срок страхования - на период получения газеты "Голос Украины".

Начало срока - с 1 января 1993 года.

~~~~~~~ ПОЛИС САО "САЛАМАНДРА" - ВАШ ТАЛИСМАН! ~~~~~~

ФІЛІАЛИ САТ «САЛАМАНДРА» В УКРАЇНІ:

КИЇВ — 290-03-25, 290-02-22
ВІННИЦЯ — 3-83-06
Донбаський філіал (м. Горлівка) — 5-24-82
ДНІПРОПЕТРОВСЬК — 44-08-59, 96-99-18
ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬК — 3-32-13
ДОНЕЦЬК — 93-11-54
ЗАПОРІЖЖЯ — 34-21-22
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК — 3-24-11
КІРОВОГРАД — 55-33-14
КРИВИЙ РІГ — 65-44-28
КРАСНОПЕРЕКОПСЬК — 2-12-35
ЛУГАНСЬК — 53-15-37
МИКОЛАЇВ — 37-23-38
ОДЕСА — 28-88-86
ПОЛТАВА — 2-89-43
СВАЛЯВА — 2-28-82
ФЕОДОСІЯ — 7-38-09
ЧЕРНІГІВ — 13-55-55
ЯЛТА — 32-88-83
УЖГОРОД — 3-30-71
ЄВПАТОРІЯ — 3-00-94.

ВИ НЕ ДОЧКА АЛЛИ ПУГАЧОВОЇ? ВАМ ДОПОМОЖЕ «САЛАМАНДРА»

Інтерв'ю для «ГУ» дає голова правління акціонерного страхового товариства «Саламандра» І. МАССАЛОВ.

— **«Саламандра» з'явилась у Харкові два роки тому...**

— ...а скоро — більший ювілей: «Саламандру» засновано ще 1846 року в Петербурзі, а в Харкові був один з найбільших її філіалів в Україні. О, тоді ми могли повчати Захід — за рік «Саламандра» збирала 13 мільйонів карбованців, тимчасом як корова коштувала трояк! Нині «Саламандра» — це 26 філіалів в Україні, це представництва у Москві, С-Петербурзі, Алма-Аті, Павлодарі, створюємо дочірню компанію в Мінську, представництва у Вільнюсі, Італії, ФРН, Франції, Англії, згодом — у США.

— **Ігоре Євгеновичу, даруйте, але що вам робити на Заході?**

— Бізнесмени, направляючи сюди свої капітали, хотіли б мати гарантії, втягнути в справу надійні страхові структури. Ми вже страхуємо інвестиції, перевезення міжнародних вантажів, хоч на ринку страхового бізнесу досить тісно. Але ми знайшли там своє місце, гадаю, надійне. А щодо України, з точки зору страхової культури, це — пустеля, хоч є не менше сотні страхових компаній. Ми навіть не відчуваємо конкуренції. Держстрах і понині має привілеї, які явно порушують чинне законодавство. Як віце-президент ліги страхових компаній, хочу звернутись до ВР, уряду й генерального прокурора: надати рівні права всім учасникам страхового бізнесу, а приватним і юридичним особам — можливість вільного вибору страхової компанії.

— **Ви розвиваєте страховий бізнес по наїжджеНій колії?**

— Ніде в цивілізованому світі державного страхування нема. Сьогодні страхові компанії світу збирають більше грошей, ніж банки. От вам і «наїжджена колія».

— **Але клієнтам заважає вантаж минулого: держстрах виманював гроші, а обіцянок не виконував...**

— Ця практика триває. Ми вже виплачуємо колгоспам-радгоспам страхові суми за збитки, понесені ними не з власної вини, а держстрах на Харківщині ще й не починав цієї роботи. Але то їхня справа. Я можу гарантувати: з моменту одержання поліса від «Саламандри» кожен її клієнт буде надійно захищений. Ми розвиваємо й нові види послуг — гарантуємо клієнтові, що при виході на пенсію він одержить суму, яка йому й не снилася. Заплативши нам за 10—20 років 25 тисяч карбованців, він отримає 2,5 мільйона. Страхуємо й інтелектуальну власність, підтримуємо державні підприємства, які за умов нестабільності теж нерідко потерпають. Ми страхували «Мосаерошоу-92», олімпійські збірні, футбольні клуби, страхуємо кораблі, авіаполки, цивільні екіпажі, серед наших клієнтів — 24 тисячі шахтарів Донбасу...

— **Коло інтересів надто широке!**

— Ми прагнемо цього. А найважливіше — страхова медицина. Ми викупили один з пологових будинків Харкова, ведемо переговори про фінансування ще кількох медзакладів. Хочу, щоб мами почувалися зручно й спокійно, не боячись ні за себе, ні за дітей, які беззахисні перед десятками хвороб у звичайних пологових будинках. Мамам будемо видавати свіжу білизну, дитячі речі, коляски. Не у кожної ж мама — Алла Пугачова, не кожна може народжувати в Англії, але кожна хоче відчувати надійну людську турботу.

— **Переконливо. Але чому ми мусимо довірятися саме «Саламандрі»?**

— Поява страхового агента у нас не завжди сприймається як свято. О, кажуть, дармоїд прийшов! Декому здається, що ми купаємося в грошах. Але «Саламандра» — це 30 акціонерів, саме вони і є господарі. Я — лиш менеджер, не маю жодної акції, участі в розподілі прибутків не беру. На зарплаті — і весь апарат управління. Єдине, що дає додаткові прибутки нашим представникам — проценти від суми укладених договорів.

Ми несемо сьогодні відповідальність за 75 мільярдів карбованців. Грошовий обіг за місяць — іноді 100 мільйонів. Зрозуміло, частину коштів повертаємо клієнтам, інші йдуть у діло. Нині будуємо цегельні заводи, кредитуємо колгоспи. Годують нас саме вони, і не підтримати їх — це ще більш ускладнити наше життя. А ще — кредити банкам, іншим організаціям. Отже, страхові компанії — частина фінансово-кредитної системи, що допомагає суспільству жити. Лише одна з найкрупніших німецьких страхових компаній збирає за рік 20 мільярдів марок! Якби у нас були такі кошти, то ми за лічені роки модернізували б усю економіку України!

— **«Саламандра» застрахувала кожного з наших майбутніх передплатників, не одержавши від них ні копійки. Навіщо такі витрати?**

— Не хочемо сипати грішми на конкурсах краси. Бо, на жаль, є речі, важливіші нині — соціальний захист громадян. Наша компанія шанобливо ставиться до «Голосу України» й до його передплатників, тому хочемо застрахувати їх від неприємностей, цим прагнемо зайвий раз довести, що ми потрібні людям.

Бесіду вів Микола КОСИЙ.

Харків.

Вітаємо!

Ми увійшли до ФІАП

Ця новина стала головною для 70 делегатів Другої конференції Спілки фотохудожників України, що відбулася 26—27 вересня в Києві у конференц-залі Українського книжкового палати.

Міжнародна федерація фотомистецтва (ФІАП) є найавторитетнішим центром координації творчих зусиль фотомайстрів усього світу. За статутом ФІАП до її складу входить лише по одній національній творчій організації від кожної з країн. Такою представницею від нашої держави Радою директорів ФІАП у засіданні 12 квітня 1992 року визнано Спілку фотохудожників України.

На конференції сформовано керівництво Української загальнонаціональної федерації ФІАП. Президентом обрано Миколу Селюченка — голову правління Спілки фотохудожників України. Віднині осередками ФІАП в Україні є також Кримська республіканська та 22 обласних фотомистецьких організацій, які об'єднують зараз 374 члени Спілки.

Приєднання України до ФІАП значно розширить можливості наших фотомитців у розвитку й застосуванні фотографії в науці, освіті, а також як засобу художнього спілкування. Статутною метою Міжнародної федерації фотомистецтва є використання фотографії як засобу налагодження добросусідських зв'язків і дружніх стосунків між членами федерацій, зміцнення довіри між людьми в ім'я миру на Землі.

Одночасно з Україною членами ФІАП стали також Латвія, Литва і Росія.

Борис ЧЕРНЯКОВ, член правління Спілки фотохудожників України.
~~~~~~~

Передплата-93

...оматично одер-
...Україні стра-
...ства «Саламанд-
...
...платника
...нещасного ви-
...передплатника.
...в залежності
...передплатни-
...
...газету «Голос

Документи, необхідні для одержання страхового відшкодування — квитанція передплати на «Голос України» у 1993 році.

— Вирізаний з газети і **заповнений на ім'я передплатника** корінець страхового полісу САТ «Саламандра».

— Документ, що підтверджує настання інвалідності чи смерті передплатника в результаті нещасного випадку (у разі смерті відшкодування сплачується спадкоємцям потерпілого).

— Паспорт або посвідчення особи передплатника (у разі смерті передплатника документ, що підтверджує право успадкування).

Телефони для довідок: (8-0572) 22-47-04, 21-19-38.

Адреса: Харків, ДСП пл. Радянської України, 1, Палац праці, 7 під.

...ЛЛИ ПУГАЧОВОЇ? ... «САЛАМАНДРА»

...акціонерного ...САЛОВ.

...законодавст- ...резидент ліги ...мпаній, хочу ...ВР, уряду й ...прокурора: на... ...ва всім учас... ...ого бізнесу, а ...оридичним осо... ...бять вільного ...ної компанії.

...ивасте стра... ...по найжденій

...цивілізованому ...страхуван... ...одні страхові ...збирають бі... ...ніж банки. От ...ктам заважає ...держстрах ...оші, а обіця... ...ав...

...ктика триває. ...уємо колгос... ...страхові су... ...понесені ними ...ини, а держ... ...щині ще й не ...оботи. Але то ...можу гаранту... ...одержання ...аламандрі» ко... ...буде надійно ...розвиваємо ...слуг — гаран... ...ві, що при ви... ...він одержить ...й не снилася. ...ам за 10—20 ...карбованців, ...2,5 мільйона. ...інтелектуальну власність, підтримуємо державні підприємства, які за умов нестабільності теж нерідко потерпають. Ми страхували «Мосаерошоу-92», олімпійські збірні, футбольні клуби, страхуємо кораблі, авіаполки, цивільні екіпажі, серед наших клієнтів — 24 тисячі шахтарів Донбасу...

— Коло інтересів надто широке!

— Ми прагнемо цього. А найважливіше — страхова медицина. Ми викупили один з пологових будинків Харкова, ведемо переговори про фінансування ще кількох медзакладів. Хочу, щоб мами почувалися зручно й спокійно, не боячись ні за себе, ні за дітей, які беззахисні перед десятками хвороб у звичайних пологових будинках. Мамам будемо видавати свіжу білизну, дитячі речі, коляски. Не у кожної ж мама — Алла Пугачова, не кожна може народжувати в Англії, але кожна хоче відчувати надійну людську турботу.

— Переконливо. Але чому ми мусимо довірятися саме «Саламандрі»?

— Поява страхового агента у нас не завжди сприймається як свято. О, кажуть, дармоїд прийшов! Декому здається, що ми купаємося в грошах. Але «Саламандра» — це 30 акціонерів, саме вони і є господарі. Я — лиш менеджер, не маю жодної акції, участі в розподілі прибутків не беру. На зарплаті — і весь апарат управління. Єдине, що дає додаткові прибутки нашим представникам — проценти від суми укладених договорів.

Ми несемо сьогодні відповідальність за 75 мільярдів карбованців. Грошовий обіг за місяць — іноді 100 мільйонів. Зрозуміло, частину коштів повертаємо клієнтам, інші йдуть у діло. Нині будуємо цегельні заводи, кредитуємо колгоспи. Годують нас саме вони, і не підтримати їх — це ще більш ускладнити наше життя. А ще — кредити банкам, іншим організаціям. Отже, страхові компанії — частина фінансово-кредитної системи, що допомагає суспільству жити. Лише одна з найкрупніших німецьких страхових компаній збирає за рік 20 мільярдів марок! Якби у нас були такі кошти, то ми за лічені роки модернізували б усю економіку України.

— «Саламандра» застрахувала кожного з наших майбутніх передплатників, не одержавши від них ні копійки. Навіщо такі витрати?

— Не хочемо сипати гріхами на конкурсах краси. Бо, на жаль, є речі, важливіші нині — соціальний захист громадян. Наша компанія шанобливо ставиться до «Голосу України» й до його передплатників, тому хочемо застрахувати їх від неприємностей, цим прагнемо зайвий раз довести, що ми потрібні людям.

Бесіду вів Микола КОСИЙ.

Харків.

...мо!

...АП

...фотохудожни...

...сформова... ...Української ...альної федера... ...идентом обра... ...очненка — го... ...Спілки фото... ...раїни. Віднині ...ІАП в Україні є також Кримська республіканська та 22 обласних фотомистецьких організацій, які об'єднують зараз 374 члени Спілки.

Приєднання України до ФІАП значно розширить можливості наших фотомитців у розвитку й застосуванні фотографії в науці, освіті, а також як засобу художнього спілкування. Статутною метою Міжнародної федерації фотомистецтва є використання фотографії як засобу налагодження добросусідських зв'язків і дружніх стосунків між членами федерацій, зміцнення довіри між людьми в ім'я миру на Землі.

Одночасно з Україною членами ФІАП стали також Латвія, Литва і Росія.

Борис ЧЕРНЯКОВ,
член правління Спілки фотохудожників України.

БРАК—ЗА «ТАК». ХТО КРАЙ...

Реалії

У центральному універмазі ліфт доходить до п'ятого поверху. Далі — «горище», про яке мало хто з покупців знає. Там «штаб» — адміністрація ЦУМу.

Вузькими східцями, крученими коридорчиками піднімаємося на «горище». Видно, що мій супутник, віцепрезидент Асоціації захисту споживачів України Павло Резников тут не вперше. Орієнтується, як ключник у монастирі.

На нас чекає неприємна розмова. В портфелі Павла Давидовича — скарги. Звичайно ж, на працівників універмагу. Черстві душі, здирники, любителі тягнини. Продають браковані речі, а обміняти на якісні не хочуть...

— Усі шишки на нас, — зітхає товарознавець Валентина Шидова. — Але ми тут, повірте, ні при чому.

І справді. Ось купив чоловік ще в лютому пральну машину, яку виготовляють у Мелітополі, а вона з дефектом. Чоловік — у ЦУМ, ЦУМ — на завод: одержуйте свою техніку, надсилайте для обміну справну. А звідти: «Ваша претензія на суму 248 крб. 08 коп. розглянута. Завод обмін пральних машин не проводить». Коротко і ясно: відчепіться!

Така ж невмолима позиція і на Сімферопольському заводі телевізорів «Фотон». Апарати з дефектами? Ну, то й що? Викличте нашого представника в Києві. Викликали. І письмово, і по телефону. Ще з травня просять прийти до магазину. «Заскочу», — щоразу обіцяє Анатолій Білоус. З усього видно, що в представника телевізор без жодного дефекту.

Не хоче обмінювати свої браковані магнітофони і Харківське виробниче об'єднання «Протон». Тут воліють краще повернути гроші. Але хитро — за старими цінами. Тож бідоласі-меломану, який за «Протон-402» виклав 1840 карбованців, пропонують 190. Так само чинять і на Запорізькому заводі маг...нітофонів ... ше тут.

— Я мож... ки подібни... каже Павло... ні це якос... не відповід... якісну прод... за це не ка... справою до... сотні! Стіл... зіпсованих ... радикальне... справу уря... нотворчих ...

Що ж, ... там честь ... звук. Бо ... живачі, ... все, що с... морочется ... прикручене ... Недарма ж... ній ринок з...

Фестивалі

Пам'ятає Таврія драматурга

У Херсоні — перший Всеукраїнський фестиваль кращих вистав за п'єсами Миколи Куліша.

Мистецький заспів зробили митці з Харківського академічного театру імені Т. Шевченка, які показали спектакль «Мина Мазайло». Тепер естафету підхопили земляки видатного українського драматурга — артисти місцевого облмуздрамтеатру, який носить його ім'я, і передадуть її заньківчанам зі Львова.

У ...—30-ті р... М. Куліш написав 14 п'єс, які тривалий час були заборонені. За словами херсонського письменника-однофамільця Леоніда Куліша, геніальний творець «залишив у гожій таврійській стороні рясні сліди». Драматург живився враженнями, які виніс з рідного села Чаплинки, з Олешків, де навчався у гімназії і пізніше працював у газеті. Ця земля дала йому ... для створення своєрідного «Кулішівського театру життя», в якому герої дошукуються істини. Голодна зима 1921—22 років, коли він особисто рятував людей від смерті, глибоко запала в душу письменника і дала поштовх до написання знаменитої драми «97», або інша назва «Голод». До речі, саме виставою, поставленою за цим твором, і розпочнуть херсонці показ Кулішівської драматургії.

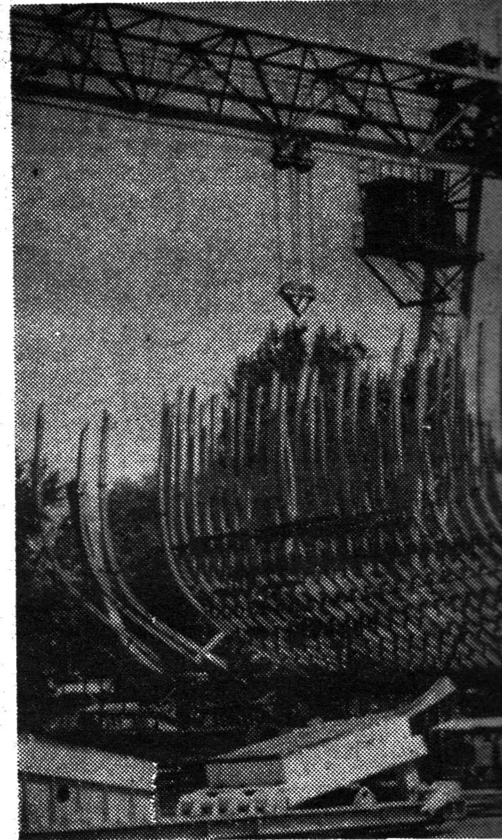
— Ми «прочитали» п'єсу у першому її варіанті, — сказав головний режисер театру Анатолій Канцедайло. Таким чином глядачі мають змогу відчути тупиковий трагізм шляху, який пройшов наш народ після 1917 року. Цю болючу для нас аксіому чутливо вловив талановитий майстер слова ще в ті далекі часи.

Виконавець ролі Малахія Стаканчика артист Дмитро Короленко зазначив, що сьогодні вкрай необхідно було відтворити трагедійно-комічні образи кулішівських героїв, що постають перед глядачами у комедії-фарсі «Кошмарні сновидіння Херсонської губернії». Адже таких, як Малахій, задурених гаслами і «движенієм», тих, які вважають себе центром Всесвіту, легко відшукати і в сьогоднішньому житті. Величезна кількість колишніх партійних бонз, чиновників усіх мастей роками творили неправедні справи. Що ж, тепер мусимо пожинати гіркі плоди тих викривлених діянь і прагнень.

У програмі фестивалю — наукова конференція в обласній бібліотеці, перегляд книжкової виставки, урочистий літературний вечір з нагоди 100-річчя відомого драматурга, зустріч за «круглим столом» представників творчої та наукової інтелігенції, поїздка гостей до Чаплинки та Цюрупинська, зустрічі із земляками Миколи Куліша.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Повертаючись...

Зачекайте н...

Понад рік тому газета «Голос України» вперше повідомила про закладення на столичній верфі унікального вітрильника «Київ», який за своїми проектними даними став би одним із найбільших у світі суден подібного класу. Передбачалося, що 1992 року вітрильник спустять на велику воду і він вирушить у трансатлантичну мандрівку. Однак життя внесло свої корективи. Що ж тепер?

— Перш за все, будівництво триває, — розповів виконавчий директор будівництва Валерій Агаміров. — Правда, т... вільнилися ... багатьма ... шого б... власних ... найголовні... шалені ці... комплекту... призвело ... 50 разів! ... шукати до... фінансуван... жавної до... ріально-те... чення про... можна ска... цтво бриг... дихання. ...

На одну тему

МІЛЬЙОН. ХІБА НЕ ГРОШІ?

Схоже, деякі харківські підприємці двійко мільйонів карбованців вже за гроші не держать. Бо чим пояснити той факт, що такі суми вони залишають ледь не на підвіконнях своїх офісів. Порушено нещодавно карну справу «про мільйон». Злодії проникли у приміщення приватної фірми «Алекс-2», яка, очевидно, непогано заробляє на торгівлі нафтопродуктами, зламали без особливих зусиль металеву скриню, і, як кажуть, півтора мільйона ваших стали нашими. А до грошей — і комп'ютерна система безпечної фірми.

Скупий платить двічі, певно, подумали працівники міліції, довідавшись про те, що бізнесмени гребували сигналізацією та вартою. Щоправда, як стало відомо з неофіційних джерел, затримання злодіїв — справа лічених днів.

Микола КОСИЙ.
Харків.

ОХ, ЦЕЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ БІЗНЕС

Цими днями у Одесі за «круглий стіл» сіли українські ділові люди та представники американської корпорації Ай Бі Ем, законодавця моди світового комп'ютерного бізнесу. Мова йшла про перспективи комп'ютеризації наших портів, заводів, банків, інших організацій. А напередодні добре забезпечену середню школу № 119 крадії перетворили на злиденну, поцупивши все, від дисплеїв до комплекта радіотехніки.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

К...

А Я ЛЯЛЕЧКА НАТАЛКА

На полиці в кімнаті пані Оксани Соколик із Канади красується невелика лялька Наталка, яку вона привезла із Всесвітнього конгресу українців. На Наталці весільне вбрання: віночок, вишита сорочка, плахта, на ніжках — коричневі чобітки.

Виготовляють такі ляльки в Полтавському центрі відродження національних традицій. Тут ще можна побачити весільні пари — Наталку і Петра, зодягнених у костюми зразка XVII—XVIII століть, різні національні сувеніри. Багатьом гостям полтавські майстри, а працюють тут люди, ... скрутних ... сіонери, ст... рують сво...

П...
Полтава...

НЕ ВУЛ... А КОРИ...

На бор... ді «Пром... дослідні з... кондиціоне... це можна ... митими», як... деталь — ... вітря в пр... бід звичай... радіонукл... вартість к... нішних ці...

…РАК — ЗА «ТАК». ХТО КРАЙНІЙ?

…ному універ-
…одить до п'ято-
…алі — «гори-
…мало хто з по-
…ам «штаб» —
ЦУМу.
…кідцями, кру-
…рчиками підні-
…горище». Вид-
…путник, віце-
…ціації захисту
…України Павло
…не вперше.
…як ключник у
…є неприємна
…ртфелі Павла
… скарги. Зви-
…працівників уні-
…тві душі, зди-
…лі тяганини.
…овані речі, а
…якісні не хо-

Реалії

— Усі шишки на нас, — зітхає товарознавець Валентина Шидова. — Але ми тут, повірте, ні при чому.

І справді. Ось купив чоловік ще в лютому пральну машину, яку виготовляють у Мелітополі, а вона з дефектом. Чоловік — у ЦУМ, ЦУМ — на завод: одержуйте свою техніку, надсилайте для обміну справну. А звідти: «Ваша претензія на суму 248 крб. 08 коп. розглянута. Завод обмін пральних машин не проводить». Коротко і ясно: відчепіться!

Така ж невмолима позиція і на Сімферопольському заводі телевізорів «Фотон». Апарати з дефектами? Ну, то й що? Викличте нашого представника в Києві. Викликали. І письмово, і по телефону. Ще з травня просять прийти до магазину. «Заскочу», — щоразу обіцяє Анатолій Білоус. З усього видно, що в представника телевізор без жодного дефекту.

Не хоче обмінювати свої браковані магнітофони і Харківське виробниче об'єднання «Протон». Тут воліють краще повернути гроші. Але хитро — за старими цінами. Тож бідоласі-меломану, який за «Протон-402» виклав 1840 карбованців, пропонують 190. Так само чинять і на Запорізькому заводі магнітофонів «Весна». І не лише тут.

— Я можу назвати десятки подібних підприємств, — каже Павло Резников. — Нині це якась пошесть. Ніхто не відповідає за свою неякісну продукцію і ніхто їх за це не карає. Іти з кожною справою до суду? Але ж їх сотні! Стільки згаяного часу, зіпсованих нервів... Потрібне радикальне втручання в цю справу уряду, наших законотворчих органів.

Що ж, заводам-монополістам честь марки — пустий звук. Бо де ви, панове споживачі, дінетеся? Купите все, що сяк-так припаяне, прикручене, приклеєне, і морочтеся з ним наодинці. Недарма ж на наш внутрішній ринок закордонні товари всі роки пропускали поштучно, бо коли пустити їх потоком, масово, то вітчизняне виробництво відразу ж накаже довго жити. Якщо, звичайно, не схаменеться і не почне боротися за споживача, свою честь і репутацію.

По-друге, піднімаючи ціни, треба ураховувати і те, що наші підприємства не можуть працювати без браку, а отже, повернення грошей за неякісні товари неминуче. Як тут бути з різницею? Хто повинен її виплатити? Завод-бракороб не хоче. Магазин — тим більше, адже то не його вина. Але в суд подають саме на нього, магазин...

Спускаємося з «горища». На п'ятому поверсі снують люди. Співчутливо дивлюсь на тих, хто йде з покупками. А раптом... Ні, ні, нехай щастить!

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

…'ятає Таврія …раматурга

… перший Все… …естиваль кра… …п'єсами Мико…

…аспів зробили
…ького акаде-
… імені Т. Ше-
…казали спек-
…Мазайло». Те-
…ідхопили зем-
… українсько-
… — артисти
…уздрамтеатру,
…го ім'я, і пе-
…ківчанам зі
… М. Ку-
…п'єс, які три-
… заборонені.
…сонського пи-
…рамільця Ле-
… геніальний
…ив у гожій
…оні рясні слі-
…живився вра-
…ніс з рідно-
…и, з Олешків,
…імназії і піз-
…у газеті. Ця
… ну для
…дного «Кулі-
… життя», в
…дошукуються
…зима 1921 —
…він особисто
… від смерті,
… душу пись-
…поштових до
…енитої дра-
…нша назва
…і, саме ви-
…ною за цим
…нуть херсон-
…івської дра-
…тали» п'єсу
…варіанті, —

сказав головний режисер театру Анатолій Канцедайло. Таким чином глядачі мають змогу відчути тупиковий трагізм шляху, який пройшов наш народ після 1917 року. Цю болючу для нас аксіому чутливо вловив талановитий майстер слова ще в ті далекі часи.

Виконавець ролі Малахія Стаканчика артист Дмитро Короленко зазначив, що сьогодні вкрай необхідно було відтворити трагедійно-комічні образи кулішівських героїв, що постають перед глядачами у комедії-фарсі «Кошмарні сновидіння Херсонської губернії». Адже таких, як Малахій, задурених гаслами і «двіженієм», тих, які вважають себе центром Всесвіту, легко відшукати і в сьогоднішньому житті. Величезна кількість колишніх партійних бонз, чиновників усіх мастей роками творили неправедні справи. Що ж, тепер мусимо пожинати гіркі плоди тих викривлених діянь і прагнень.

У програмі фестивалю — наукова конференція в обласній бібліотеці, перегляд книжкової виставки, урочистий літературний вечір з нагоди 100-річчя відомого драматурга, зустріч за «круглим столом» представників творчої та наукової інтелігенції, поїздка гостей до Чаплинки та Цюрупинська, зустрічі із земляками Миколи Куліша.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

…ЙОН. ХІБА НЕ ГРОШІ?

… харківські
…о мільйонів
…за гроші не
… пояснити
…і суми вони
… не на під-
…фісів. Пору-
… карну спра-
…. Злодії про-
…ння приват-
…кс-2», яка,
…но заробляє
…продуктами,
…ливих зу-
…риню, і, як

кажуть, півтора мільйона ваших стали нашими. А до грошей — і комп'ютерна система безпечної фірми.

Скупий платить двічі, певно, подумали працівники міліції, довідавшись про те, що бізнесмени гребували сигналізацією та вартою. Щоправда, як стало відомо з неофіційних джерел, затримання злодіїв — справа лічених днів.

Микола КОСИЙ.
Харків.

…КОМП'ЮТЕРНИЙ БІЗНЕС

… Одесі за
…ли українсь-
…а представ-
…кої корпо-
…аконодавця
… комп'ю-
…Мова йшла
…комп'ютери-
…ів, заводів,

банків, інших організацій. А напередодні добре забезпечену середню школу № 119 крадії перетворили на злиденну, поцупивши все, від дисплеїв до комплекта радіотехніки.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Повертаючись до надрукованого

Зачекайте на нас, океани

Понад рік тому газета «Голос України» вперше повідомила про закладення на столичній верфі унікального вітрильника «Київ», який за своїми проектними даними став би одним із найбільших у світі суден подібного класу. Передбачалося, що 1992 року вітрильник спустять на велику воду і він вирушить у трансатлантичну мандрівку. Однак життя внесло свої корективи. Що ж тепер?

— Перш за все, будівництво триває, — розповів виконавчий директор будівництва Валерій Агаміров. — Правда, темпи робіт уповільнилися. Пов'язано це з багатьма факторами. З нашого боку — переоцінка власних можливостей. Та найголовніша причина — шалені ціни на матеріали і комплектуючі для судна, що призвело до зростання кошторисної вартості майже в 50 разів! Ми були змушені шукати додаткові джерела фінансування, просити державної допомоги щодо матеріально-технічного забезпечення проекту. І ось тепер можна сказати, що будівництво брига отримує друге дихання. Я дякую всім, хто зрозумів наші проблеми, підтримав у скрутну годину, і, перш за все, Президентові України, Комісії у справах молоді Верховної Ради, керівництву «Академінвестбанку». Отже, робиться все, щоб прискорити день, коли бриг «Київ» відчує воду під кілем.

Михайло ГОНЧАР.
Київ.

На фото: завершуються монтажні роботи на силовому наборі корпусу брига «Київ».

Фото Олега СТОЛБЕЦЬКОГО.

Коротко

А Я ЛЯЛЕЧКА НАТАЛКА

На полиці в кімнаті пані Оксани Соколик із Канади красується невелика лялька Наталка, яку вона привезла із Всесвітнього конгресу українців. На Наталці весільне вбрання: віночок, вишита сорочка, плахта, на ніжках — коричневі чобітки.

Виготовляють такі ляльки в Полтавському центрі відродження національних традицій. Тут ще можна побачити весільні пари — Наталку і Петра, зодягнених у костюми зразка XVII—XVIII століть, різні національні сувеніри. Багатьом гостям полтавські майстри, а працюють тут люди, які опинилися в скрутних обставинах,— пенсіонери, студенти, просто дарують свої чудові вироби.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

НЕ ВУЛИК, А КОРИСНО

На бориспільському заводі «Прометей» виготовлено дослідні зразки побутового кондиціонера «Бджілка». Про це можна було б і не «сурмити», якби не одна цікава деталь — прилад очищає повітря в приміщенні не лише від звичайного пилу, але і від радіонуклідів. До того ж вартість кондиціонера за нинішніх цін передбачається цілком доступною — 2,5 тисячі карбованців.

Олександр ІВАНЧУК.
Київська область.

НЕ ЗАБРУДНЮЙ!

Підприємства Рівного почали платити за викиди забруднюючих навколишнє середовище речовин. За рік це складатиме близько 25 мільйонів карбованців. Серед «шкідників» найвищу сходинку посідає виробниче об'єднання «Азот», яке вносить левову частку платежів. Одержані таким чином кошти використовуватимуться для природоохоронних заходів.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Прецедент

Мер вимагає 200 мільйонів

Російськомовний тижневик «Единство-плюс» неодноразово гостро критикував роботу Ужгородської міської Ради та міської управи, особисто їхнього голову Еміла Ландовського. В публікаціях, зокрема, йшлося про недієздатність керівництва міста, його непрофесійність, розбазарювання бюджетних коштів, ігнорування запитів ужгородців тощо. Ландовського газета звинувачувала в некомпетентності, волюнтаризмі, розваленні міського господарства.

Ображений такими, на його думку, безпідставними нападками, мер у спеціальній «Вимозі» зажадав від редакції спростування публікацій, а за «спричинену моральну та фізичну шкоду здоров'ю» — 200 мільйонів купонів. «Вимогу» газета надрукувала, не змінивши жодної букви, повністю зберігши стиль, орфографію і дух автора, що, до речі, авторитету йому не додало. А от із рештою «побажань» Е. Ландовського не погодилась. У редакційному коментарі до «Вимоги» зазначалося: реалізація пункту «Дати спростування» ускладнюється тим, що публікації, які так негативно вплинули на моральне і фізичне здоров'я мера, підготовлені на основі офіційних матеріалів — розпоряджень управи, протоколів сесій міськради, звернень депутатських груп тощо. (Більшість із них у газеті друкувалися повністю).

Не погодилась редакція і з добровільною виплатою Е. Ландовському означеної ним суми. Отож, конфлікт, мабуть, доведеться вирішувати в суді.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Що почім

ІДЕШ ДО ФІЛІЇ — ПЛАТИ

Перший платний вуз-філія — Міжнародний інститут управління, бізнесу і права — відкрився в Черкасах. Засновав його відомий американський економіст українського походження Віктор Терещенко. 300 першокурсників через кілька років стануть керуючими, менеджерами, спеціалістами з маркетингу, референтами - перекладачами, економістами. Серед дисциплін, які вивчають студенти, теорія творчості, прогнозування ринкової ситуації та соціально - політичних процесів, ораторське мистецтво. 36 тисяч купоно-карбованців на рік — така плата за навчання бізнесменів нової формації.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

Зміни у прокуратурі є. А в боротьбі зі злочинністю?

Відповідь на це запитання можна було отримати на прес-конференції колегії Генеральної прокуратури України, що відбулася вчора.

З одного боку, утворено колегію Генеральної прокуратури, призначено нових прокурорів у 15 областях і в Криму, Генеральному прокуророві нарешті підпорядковано військові прокуратури.

З іншого ж, злочинність, за визнанням першого заступника Генерального прокурора Юрія Гайсинського, «захльостує» країну і поки що правоохоронні органи чогось ефективного в боротьбі з нею домогтися не змогли.

Причин, що призвели до такого становища, багато. Насамперед, економічні, законодавчі (закони приймаються грамотні, але механізму відповідальності за їх невиконання немає)... Але ж є й іншого плану. У Криму, на Закарпатті чуються сепаратистські настрої. Прокурори їх не чують. На Чорному морі транжириться майно України — продається запасний командний пункт флоту. Прокуратура обіцяє розібратися. У Києві газети кричать про нецивілізоване ставлення чиновників до редактора освітянської газети. Прокуратура обіцяє взяти до уваги. А тим часом у неї знаходяться і бажання, і можливості розбиратись, чи не сказав хто бува кривого слова на адресу вищих посадових осіб, хоч вони про це її не просили. Чому так виходить, на прес-конференції з'ясувати не вдалося.

Анатолій БЕНЬ.

З точки зору господарника

РОЗПОЧНІМО ПРИВАТИЗАЦІЮ

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Що нині є головною перешкодою в розв'язанні економічних та виробничих питань? На мою думку, це невчасне проведення розрахунків між підприємствами України і особливо України з Росією. Перехід від двоступінчастих розрахунків з уведенням розрахунково-касових центрів національних банків збільшило в декілька разів час обороту коштів і той з двотижневих термінів зріс до трьох місяців і більше.

Так, наприклад, з травня ми перерахували за сировину підприємствам Росії понад 150 млн. карбованців, а вони отримали лише 13 млн. карбованців. Нам підприємства Росії перерахували за продукцію більш як 300 млн. карбованців, з них ми одержали лише 90 млн. карбованців.

По місту Києву раніше розрахунки виконували за один день, сьогодні — більш як за 20. Інкасовій формі розрахунків негайно потрібно повернути первинний зміст. Розв'язання цих питань дасть поштовх до стабілізації економічної ситуації в Україні.

Перешкодою в розвитку економіки є влада номенклатури над трудівниками, що породжує привілеї, дефіцит, створює тіньову економіку та знижує життєвий рівень власного народу.

Треба негайно розпочинати приватизацію підприємств з виробництва товарів народного вжитку, сфери комунальних послуг, магазинів, транспорту, квартир, що дасть можливість ліквідувати дефіцит бюджету, підняти заробітну плату вчителям, лікарям, працівникам правоохоронних органів та іншим малозабезпеченим верствам населення. Усім добре відомо, що без введення в дію головної сили ринку — конкуренції — не може бути підйому економіки. А конкуренція може бути тільки тоді, коли буде створено критичну масу, тобто не менш як 51 відсоток основних фондів промисловості та сільського господарства буде приватизовано. Це також дасть змогу розв'язати головне питання — збільшити виробництво товарів та задовольнити попит населення.

Третім недоліком, який призвів до спаду економіки й досі паралізує її, є помилкова політика з введенням купонів. На мою думку, не можна було витісняти карбованець, треба було, щоб купон і карбованець співіснували десь у відношеннях 7:3. Це треба негайно виправляти і зробити так, щоб у 1993 році Україна знову працювала у карбованцевій зоні. До гривні слід повернутися тільки після створення доконечно потрібних фінансових та виробничих умов, золотого запасу та доларового стабілізаційного фонду. Потрібно, щоб купон вільно обмінювався на долар чи іншу валюту як перший крок до власної конвертованої валюти.

Ще раз хочу наголосити: **держава не повинна втручатися в діяльність підприємств, а будувати свої відносини з ними на податковій основі та контрактах;**

потрібен вільний економічний простір у рамках СНД без ліцензій і квот;

негайно створити арбітражний суд, економічну раду в рамках СНД;

терміново зробити міждержавний залік за фінансовими платіжними дорученнями між Україною та Росією.

Хочу звернути увагу на ще одну важливу соціальну проблему — страйки. Приватизація та передача основних фондів у власність трудовим колективам практично знімає й цю проблему.

Микола КРАВЕЦЬ,
президент фірми «Київгума».

МІНІСТРИ ДЕРЖАВУ НЕ ПРОДАЮТЬ!

Але й сибірська нафта не продається вдосталь на наших бензоколонках

Днями місцеву та акредитовану у Харкові пресу запросила на зустріч тет-а-тет... Україно-Сибірська інвестиційна корпорація. Це, напевно, був перший у нашій новітній історії випадок, коли прес-конференцію влаштувала підприємницька фірма. Хоча на Заході, як відомо, зустрічі журналістів і бізнесменів — цілком нормальне і поширене явище. Але то у них. У нас же, в умовах напівринкового ринку, здавалася «дикою» саме така ініціатива. Звикли вже: там, де закінчується держава і починається підприємництво, все у невідомості. Суцільне шахрайство, упаковане в зручну формулу «комерційна таємниця». Але зароджується, існує вже й інший бізнес — чесний і відкритий, в рамках розумного, звичайно. І як не намагався наш брат-журналіст вивести своїх співбесідників на чисту воду, всі зусилля були марними: бізнесмени аргументовано і переконливо доводили, що в їхній справі не обов'язково плести хитромудрі комбінації, «об'єгорювати» своїх партнерів, достатньо зібратися спеціалістам і продуктивно працювати.

На підтвердження своїх слів президент «УкрСибінкору» Олег Таранов нагадав, що з дня заснування корпорації минуло ледь більше трьох місяців, а за цей час в її рамках створено інформаційно-комунікаційний центр, завод коштовних металів, біржу, торговий дім, банк, інші комерційні структури. Штатних працівників корпорації не більш як два десятки, орудують вони сотнями мільйонів, це правда, але в банкнотах ще ніхто не втопився. Для багатьох із них важливі не самі гроші, а процес їх накопичення. Хоча не можна сказати, що працівники корпорації живуть впроголодь: наші люди одержують стільки, щоб їм не хотілося підробити на стороні, сказав О. Таранов.

— Досвід кількох останніх років показав, що лише самими біржами нам не створити ринкової системи. Діяльність бірж досить обмежена і залежить від багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників. Тому й виникла ідея створення інвестиційної корпорації, яка могла б задовольнити потреби й запити всіх акціонерів. І перш за все підприємства як державної, так і недержавної форм власності, — підкреслив президент «УкрСибінкору», розповідаючи про мету створення акціонерного товариства.

Один із основних напрямів діяльності корпорації, як вже було сказано, — створення телекомунікаційного центру. Якщо плани корпорації не розійдуться з ділом (а поки що такого не траплялося), ми зможемо в найближчі роки, а акціонери ще швидше, користуватися телефоном так, як це робить весь світ, зв'язатися за лічені хвилини з партнером з Америки, справитися про настрій подруги, ну, скажімо, з Мексики. Фантастика? Так, але вона стає реальністю завдяки зусиллям корпорації та заводу «Хартрон».

Успішно «стає на ноги» й Україно-Сибірський завод коштовних металів. Його директор продемонстрував для преси першу продукцію заводу — срібло, що добувають шляхом переробки так званих відходів виробництва. Важко переоцінити його значення, коли промисловість України «задихається» через нестачу срібла, золота, платини. До речі, в наступному році Національний банк України одержить з цього заводу багато тонн срібла, тонну золота, платини стільки ж.

Обговорювалося на прес-конференції й питання сибірської нафти, оскільки корпорація Україно-Сибірська. Відповідаючи на запитання про можливість участі корпорації у забезпеченні України нафтопродуктами, О. Таранов зробив заяву, яку інакше як сенсаційною не назвеш. У нинішньому році ми готові були поставити в Україну 10 мільйонів тонн нафти, сказав він. Це склало б майже половину потреби у нафті нашої республіки. Продаючи нафту по дві тисячі карбованців за тонну, російська сторона просила нас продати їм промислові товари за вільними ринковими цінами на суму, що складала 70 відсотків від вартості нафти. Підкреслюю, йшлося не за продукти харчування чи якісь особливо дефіцитні товари народного вжитку. Мовилося лише про вироби важкої промисловості, обладнання для нафтопромислів, які Україна традиційно поставляла сибірякам. Але незважаючи на всю вигоду і перспективність, угода не відбулася. Обійшовши весь Кабінет міністрів, я так і не зумів переконати віце-прем'єрів та державних міністрів, що від такої угоди Україна матиме тільки зиск і прибутки. В одному із кабінетів мене запитали: «Ти комерсант чи патріот?»

— «А як це можна розрізнити?» — поцікавився я в поважного чиновника. «А так: коли комерсант, то вези свою нафту в Прибалтику, там тобі більше заплатять. А коли патріот, то не вивозь товарів з України...» Про причини такої відповіді я можу лише здогадуватися. Однак висновки зроблю інші: ми Україну не збираємося продавати, а тільки прагнемо її збагатити.

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».
Харків.

ОЧАКОВСКОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ САНАТОРНО-КУРОРТНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

реализует путевки в санаторий матери и ребенка «ОЧАКОВ» и пансионат с лечением «ПРИМОРЬЕ». Профиль лечения — органы дыхания нетуберкулезного характера и нервной системы.

Санаторий и пансионат располагает 2—3-местными номерами, четырехразовым питанием, хорошо организованным досугом (видеозал, дискотека, вечера отдыха, спортивные состязания, экскурсионное обслуживание и т. д.).

Высококвалифицированные врачи, используя новейшие методы лечения (спелео-, лазеро-, рефлексо-, фито-, и физиотерапию, лечебный массаж и оздоровительную физкультуру, грязевые аппликации и кислородные коктейли) избавят вас от многих заболеваний.

В кабинете искусственного микроклимата, типа карстовых пещер и соляных выработок, успешно лечатся больные с бронхиальной астмой.

Только в санатории «Очаков» можно получить курс лечения новым препаратом МИГИ-К — продукт высокой биологической активности, приготовленный из мяса мидии по особой технологии, разработанной ВНИРО совместно с Очаковским мидийно-устричным комбинатом.

МИГИ-К благодаря своим уникальным свойствам рекомендуется: лицам, контактирующим с ионизирующей радиацией, проживающим на территориях, загрязненных радионуклидами, персоналу атомных электростанций, больным, получающим лучевую и химиотерапию, с хроническими воспалительными заболеваниями, иммунодефицитом и метаболическими нарушениями, железодефицитными анемиями.

Для укрепления нервной системы вам назначат всевозможные лечебные ванны и души, пригласят в сауну.

Путевки можно приобрести на месте по адресу:

329240, Николаевская обл. г. Очаков, ул. Курортная, 29.

Стоимость путевки в санаторий «Очаков» на 24 дня — 8495 купонов. В пансионат с лечением «Приморье» на 18 дней — 6000 купонов.

В IV квартале 1992 года в связи с повышением цен на продукты питания, материалы и услуги цены на путевки возрастут на 40—45 процентов.

Предприятия и организации могут приобрести путевки по перечислению, наш р/р 000609401 в Очаковском агрокоммерческом банке Украины МФО 326160.

Справки по телефонам: 2-23-07, 2-24-01, 2-41-73, 2-38-84.

Международная Ассоциация «МЕДИНФОРМАТИКА»

1. ВЫСТАВКА-СЕМИНАР «ИНФОРМАТИКА И ЗДОРОВЬЕ-92» (Киев, 10—12 декабря 1992 года)

Приглашаются разработчики и пользователи медицинского программного обеспечения.

2. РАЗРАБОТКА, ВНЕДРЕНИЕ И ТИРАЖИРОВАНИЕ АРМ ВРАЧЕЙ, СИСТЕМ УПРАВЛЕНИЯ ДЛЯ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ, АВТОМАТИЗИРОВАННЫХ СИСТЕМ АТТЕСТАЦИИ ВРАЧЕЙ.

3. ПОЛИГРАФИЧЕСКИЕ УСЛУГИ:

Визитные карточки
Фирменные бланки
Оригинал-макеты книжных изданий

4. ПОСТАВКИ ПО ЗАЯВКАМ:

Импортной медицинской аппаратуры и оргтехники от различных фирм.

Копировальных аппаратов фирмы «ТОШИБА» (за рубли и СКВ).

Видеокурс изучения английского языка (4 видео-, 2 аудиокассеты с учебником) — 4 кв. 1992 г.

Сборники вопросов и ответов по аттестации врачей («Терапия» и «Кардиология»).

253660, ГСП, Киев, Харьковское шоссе, 121.

Тел. (044) 560-89-67, факс — (044) 560-34-16.

Оплату гарантируем. Наш р/с 700161709 в Укринбанке г. Киева при Национальном банке Украины МФО 300001.

УВАЖАЕМЫЕ ГОСПОДА!

Совместное предприятие «Эланда-Украина» на постоянной основе организовывает в Республике Польша выставки-продажи и презентации товаров фирм-производителей товаров самого широкого спектра.

Наш адрес: 252071, г. Киев-71, ул. Межигорская, 22.

Телефоны: (044) 416-20-21, 416-19-77.

Факс: (044) 416-20-21.

БАНКІРСЬКИЙ ТА БРОКЕРСЬКИЙ ДІМ «МАРШАЛ»

ПРИЙМАЄ ДО РОЗГЛЯДУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ

Розглядаються проекти на суму не менш як мільйон доларів США.
Адреса: 290000, м. Львів, вул. Лермонтова, 15.
Тел.: 72-37-04, 72-67-61.
Факс: 351-358.

А. О. «ORSTA HYDRAULIX AG»

Из ФРГ и его представитель на Украине Ассоциация «Интерсервис» имеют возможность немедленно поставить со склада в г. Виннице широкую гамму высокопроизводительных гидравлических устройств, используемых в термопластавтоматах, дорожностроительных, сельскохозяйственных и транспортных машинах, станках, прессах, а также на судах, электростанциях.

Специалисты «Интерсервиса» на фирменном оборудовании отремонтируют шпиндели SC-52, SC-53, а также обеспечат запчастями к сверлильным станкам фирмы «SHMOLL» металлорежущему и климатическому оборудованию производства бывшей ГДР.

Адрес: Украина, 287100, г. Винница,
ул. Хмельницкое шоссе, 82,
тел. 31561, 50369, факс 04322 69679.

ШАНОВНІ ДОБРОДІЇ!

Фірма «Срібна земля» пропонує відпочинок за кордоном та туристичні автобусні екскурсії.

Відпочинок у Греції на чудовому березі моря з проживанням у двокімнатних апартаментах протягом десяти днів. Плата за проїзд та проживання 130 доларів США та 1500 крб.

Туристичні екскурсії за такими маршрутами:

Ужгород — Прага — Нюрнберг (ФРН) — Париж (Франція), термін 8 днів, вартість 245 дол. США та 2000 крб.

Ужгород — Прага — Салсбург (Австрія) — Італія (озеро Лаго ди Гарда, Венеція, Верона), термін 7 днів, вартість 225 дол. США та 2000 крб.

Ужгород — Прага — Маріанське Лазне (ЧСФР) — Нюрнберг (ФРН), термін 5 днів, вартість 125 дол. США та 1500 крб.

Туристичні поїздки в комерційних цілях:

Ужгород — Угорщина — Австрія — Італія (Трієст, Тарвізіо), термін 5 днів, вартість 92 дол. США та 1500 крб.

Ужгород — Польща (Кросно) — ЧСФР (Кошице) — 2 дні — 18 дол. + 1500 крб. 3 дні — 28 дол. + 1500 крб.

Ужгород — Румунія — Туреччина (Стамбул), термін 6 днів, вартість 75 дол. США + 1000 крб.

Інші маршрути.

У вартість туристичних путівок входить плата за проїзд, проживання в готелях, харчування, екскурсійне обслуговування, оформлення візи.

За бажанням туристів можливі зміни маршрутів та екскурсій. Наша адреса: 294000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 42/1. Телефони: в Ужгороді — 2-44-77, в Києві — 550-78-80.

ШАНОВНІ ПІДПРИЄМЦІ!

Ви хочете отримати повну інформацію з питань бухгалтерського обліку, складання річної звітності за 1992 рік, оподаткування, регулювання заробітної плати, приватизації — і все це з перших вуст?

Тоді запрошуємо вас на консультативний семінар, який проводять з 27 по 29 жовтня Спілка малих підприємств України та її економічний центр «Компас».

Заняття проводитимуть та відповідатимуть на ваші запитання провідні фахівці Мінфіну, Державної податкової інспекції та Мінпраці України.

Учасники семінару забезпечуються пакетами нормативних документів.

Контактні телефони: 224-12-19, 224-51-83.

Українська фондова біржа

продовжує проведення

ВАЛЮТНИХ АУКЦІОНІВ

на пільгових умовах

Якщо ви хочете продати чи придбати вільно конвертовану валюту, скористайтеся послугами Української фондової біржі.

Спрощений порядок оформлення угод, конфіденційність, надійність операцій ГАРАНТУЄМО!

Довідки за телефоном (044) 212-81-30.

ТВЕРДА ВАЛЮТА — ШЛЯХ ДО ЦИВІЛІЗОВАНОГО СВІТУ!

Юридическим лицам ускорим перевод денежных средств из России на Украину.

Услуги в обратном направлении не оказываем.

Посредникам гарантируем вознаграждение в размере 2% от суммы платежа.

т. 216-93-36 (с 9⁰⁰ до 18⁰⁰)

Фирма «Копас» реализует со склада в Минске:
— персональные компьютеры PC AT-286, PC AT-386;
— телефаксы PANASONIC PO-2300, VALIDIAN PF-505;
— термобумагу для факсов;
— портативные приборы ночного видения;
— мини-АТС «Тесла».
Тел./факс в Минске: **(8-0172) 39-40-67.**

Судова справа

Тархов сів мовчки,

але чи протримає він язика за зубами 11 років?

ПІСЛЯ арешту начальника Запорізької митниці Євгена Тархова (1951 р. н., освіта вища, двоє дітей), навесні минулого року містом поповзли чутки: мафія... Звичайні городяни сахалися тих чуток, оскільки називалися прізвища відомих осіб.

Узяли його співробітники Служби безпеки України. Зробили обшук. У службовому сейфі було виявлено великі на той час суми хабарів. Удома — імпортні телевізори, холодильник, відеомагнітофон, відеоплеєр... Тархов, окрім того, мав два гаражі, два «Жигулі» та одну «Таврію».

Арешт, безумовно, приголомшив обережного Євгена Володимировича. Ще б пак, нещодавно він очолив митницю (раніше в Запоріжжі існував пост від Херсонської), були позитивні публікації і фоторепортажі у місцевих газетах, він швидко став помітною особою, з ним шанобливо віталися впливові товариші — місто металургів нарешті прорубало двері в Європу. І раптом...

Провалився Штепа, бригадир вантажників виробничо-комерційної кооперативної фірми «Мастак», що працював на митниці і виконував доручення Тархова: збирав «податки» з громадян, які виїздили за рубіж на постійне місце проживання, і ділив їх поміж вантажниками та інспекторами митниці.

Провалився Володимир Штепа (1963 р. н., освіта середня, одружений, одна дитина) через необачність, ганебно, примітивно. 11 квітня 1991 року Тархов дав йому кілька тисяч карбованців для купівлі незаконним шляхом у громадянина Лівану 200 доларів США. Служба безпеки вже натрапила на слід організованої злочинної групи і спіймала Штепу в одному з тихих подвір'ячок у центрі Запоріжжя під час купівлі-продажу валюти. Долари потрібні були Тархову для зарубіжних круїзів. Того ж таки 11 квітня слідчі вийшли на лідера групи начальника Запорізької митниці, інспектора митної служби першого рангу Євгена Тархова та його співучасника інспектора митної служби 3 рангу Володимира Закревського (1963 р. н., освіта середня, одружений, одна дитина) і теж заарештували їх.

Кілька місяців тривало попереднє розслідування. Справа слухалася на засіданні судової колегії з кримінальних справ Запорізького обласного суду. Встановлено: з березня 1990 року по 10 квітня 1991 року Є. Тархов через посередників Ю. Погорєлова, М. Основикова (перший посередник був заступником голови кооперативу «Комунальник» міста Дніпропетровська, другий — головою кооперативу «Будіндустрія» міста Запоріжжя) та особисто отримував хабарі у великих і особливо великих розмірах за організацію митного контролю багажу осіб, які виїздили за кордон. У зручний для них час.

Мешканець Дніпропетровська Ю. Погорєлов формував у своєму місті партію клієнтів, отримував від них гроші (такса: 300 карбованців за ящик речей) і привозив Тархову. Передача грошей відбувалася біля приміщення митниці по вулиці Леонова, 1-а, в річковому порту, в автомашині «Нісса» і в особистому автомобілі інспектора Закревського. Згодом пішли на хитрість: Погорєлов відкривав рахунки у відділеннях ощадбанку на ім'я Закревського, а ощадні книжки вручав Тархову. Потім Закревський знімав гроші й передавав шефу, отримуючи свій «гонорар».

Таким чином у злочинну круговерть були втягнені вантажники на чолі з бригадиром Штепою, інспектори митниці Закревський, Свирень. Порядин, кооператори Погорєлов та Основиков.

Ось деякі факти отримання хабарів. У березні 1990 року за митний догляд речей мешканця Дніпропетровська Л. Блюмена та інших осіб до власної кишені Тархова надійшло 9 тисяч карбованців.

31 липня 1990 року мешканці Дніпропетровська Я. Рузин, М. Левандовський, Б. Мільштейн та інші дають 6900 карбованців. «Шеф» виділив кошти Закревському, і той запросто придбав собі автомобіль ВАЗ-21063. Легко і просто. А хлібороби, між іншим, роками чекають черги на авто за свою кров'ю і потом зароблену зарплату.

Апетити групи зростають. Уже 5 вересня 1990 року від дніпропетровців Р. Гольдштейна і А. Березовського, Ю. Бродського, С. Штокмейстера, Г. Промберга, Ю. Шафран, Р. Левіт та інших отримано 24600 карбованців, 300 доларів США.

Судова колегія встановила 16 епізодів отримання Тарховим хабарів на загальну суму 69500 карбованців (ще твердих, доінфляційних).

У Запоріжжі клієнтуру готував згадуваний М. Основиков. Але із земляків підприємливі державні службовці злупили менше.

Тархов на суді свою вину заперечив. «Характерно,— відзначено у вироку,— що з надходженням показань свідків, підсудних, які його викривають, його стосунки з цими особами тут же «погіршувалися», хоча раніше він стверджував наявність нормальних стосунків з ними». Тархов під час слідства (утримували його в дніпропетровському ізоляторі) нелегально передав лист дружині, де містилися роз'яснення щодо версій, які варто висувати на показання підсудних та інших осіб, яким чином схиляти окремих із них до зміни показань. Це була його фатальна помилка, оскільки лист, як і належить, вилучили і підшили до справи.

Судова колегія винесла вирок: позбавити Є. Тархова волі строком на 11 років з утриманням у виправно-трудовій колонії посиленого режиму з конфіскацією всього особистого майна, позбавити його спеціального звання — інспектор митної служби 1 рангу; позбавити В. Закревського волі строком на 7 років з конфіскацією всього особистого майна, позбавити його спеціального звання — інспектор митної служби 3 рангу. В доход держави буде стягнено 49500 карбованців з Тархова і 20000 — із Закревського.

Штепа дістав 3 роки, але з відстрочкою виконання, тобто його звільнили, враховуючи чистосердечне зізнання.

Я зустрівся з начальником слідчої групи, яка вела справу Тархова, підполковником СБУ Юрієм Кобцем і попросив відповісти на кілька запитань, які виникають у зв'язку з дивною поведінкою підсудного Тархова на суді.

— Юрію Павловичу, чи був тиск, перешкоди в ході попереднього розслідування?

— Ні, тиску не було. Хоча інтерес до справи постійно виявляла обласна та республіканська прокуратури.

— Чи були присутні адвокати на допитах Тархова?

— З моменту його затримання вони мали можливість бути поруч.

— Чи визнавав себе винним Тархов під час слідства?

— Визнавав те, що допомагав організовувати поза чергою догляд речей громадян, за яких його просили Погорєлов та Основиков. Фактів отримання грошей не визнавав.

— Чи немає у вас відчуття, що Тархов — лише видима частина айсберга, що хабарями ділився із «сильними світу цього», а тому й боявся говорити?

— Моя особиста думка така, що якби він зізнався у скоєнні злочину, а не виляв, вирок суду, певне, був би м'якшим. Щодо айсберга... Напевне, реальний склад злочину більший, але є межі доведеного. Можна лише про щось здогадуватися, для суду ж мають значення факти. Взагалі я хотів би сказати, що боротьба з хабарництвом лише розпочинається.

Післяслово автора.

Чисто по-людськи шкода Євгена Володимировича. Начеб нікого не вбивав, не гвалтував, до горла з ножем не приставав і дістав — по самісіньку зав'язку. З іншого боку — судова колегія довела, що він порушив закон. А закон має бути один для всіх. Правда, є ще Верховний суд України, можливо, в нього виникнуть якісь запитання. Як відомо, у Запоріжжі звільнили Штепу, а стосовно Погорєлова, Основикова, Волинського та Ковтуна кримінальна справа припинена ще до суду над Тарховим і Закревським. Дивує, що колегія довела: Погорєлов брав з незнайомих клієнтів по 650 карбованців за ящик, з яких 350 привласнював, а решту віддавав Тархову. Тобто, собі брав більше, але йому дозволили не тільки не бути присутнім на суді, а й швиденько емігрувати до Ізраїлю. Дивно, що інспектор Запорізької митниці Едуард Ізбинський (притягнений окремо) за отримання хабара в розмірі 2000 доларів США засуджений лише до 3 років позбавлення волі, а Тархов має всі 11. То чи немає тут якоїсь недомовки, загадки? Як же буде вести себе Тархов? Добре в тюрмі не буває, ясна річ, але коли йому буде зле, мабуть, чоловік може й заговорити.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Спорт

ЗАПРОШУЮТЬСЯ ВСІ «ЗІРКИ»

Як повідомив нашу редакцію голова Федерації футболу України Віктор Банников, 28 жовтня на любителів спорту нашої держави чекають цікаві події. Цього дня національна збірна в Мінську, а олімпійська в Тернополі поміряються силами з відповідними командами Білорусі.

Головний тренер національного колективу України Анатолій Коньков поки ще не назвав усіх кандидатів на цю гру. Але вже надіслані запрошення найвидатнішим українським футболістам, які сьогодні виступають у клубах Європи. Це Сергій Юран («Бенфіка», Португалія), Андрій Канчельскіс («Манчестер Юнайтед», Англія), Олег Кузнецов і Олексій Михайличенко (обидва — «Глазго Рейнджерс», Шотландія), Геннадій Литовченко та Олег Протасов (обидва — «Олімпіакос», Греція).

— Ми перевіримо наміри Юрана і Канчельскіса (в решті «емігрантів» не сумніваємося),— говорить В. Банников.— Прийдуть до збірної — припиняться усякі плітки про їхні наміри виступати за інші країни. Щоправда, коли названі вище гравці підписували контракти зі своїми нинішніми клубами, тоді не існувало ще національної команди України.

А взагалі, можливо, запропонуємо переглянути ті контракти, якщо виникнуть проблеми. Тепер ми, до речі, коли відпускаємо гравців за кордон, обов'язково ставимо умови делегування їх до збірних. Так було з донечанами Щербаковим і Погодіним...

А тим часом були зіграні матчі-відповіді 1/16 фіналу розиграшу Кубка України. Поки сюрприз підніс лише донецький «Шахтар». Він, як і його прихильники (їх на стадіоні зібралося лише 800 чоловік), поблажливо поставився до представника першої ліги «Хіміка» із Сєвєродонецька. У першому матчі гірники поступилися в гостях мінімально — 3:4 і, мабуть, гадали, що вдома надолужать прогаяне. Все ніби складалося для них вдало: на 43-й хвилині Драгунов реалізував пенальті. Але гості не змирилися з таким перебігом подій. Марченкові на 74-й хвилині вдалося встановити рівновагу — 1:1. До 1/8 вийшов «Хімік».

А от результати решти повторних поєдинків: «Волинь» — «Хімік» (Житомир) — 3:1 (перший матч — 1:1), «Нива» (Тернопіль) — «Локомотив» (Рівне) — 2:1 (0:0), «Металіст» — «Поліграфтехніка» — 5:0 (2:1), «Карпати» — «Евіс» — 3:0 (0:1), «Торпедо» (Запоріжжя) — «Нафтовик» — 2:0 (0:1), «Верес» — «Динамо»-2 (Київ) — 1:1 (2:2), «Металург» (Запоріжжя) — «Шахтар»-2 (Донецьк) — 5:2 (0:0).

Ще група команд зіграла лише перші матчі. Так-от, найбільший результат зафіксовано у Львові, де любительський клуб «Сокіл» поступився віце-чемпіонові України, єдиному представникові нашої держави в нинішньому розіграші єврозмагань — київському «Динамо» — 0:7. Голи у киян забили: Грицина (16, 60), Алексаненков (36), Мінтенко (67, 75), Зуєнко (72), Волотьок (86).

Інші результати: «Нива» (Вінниця) — «Зоря»-МАЛС — 2:1, «Газовик» — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 2:3, «Темп» — «Буковина» — 2:1, СК «Одеса» — «Чорноморець» — 0:1, «Шахтар» (Павлоград) — «Таврія» — 1:1.

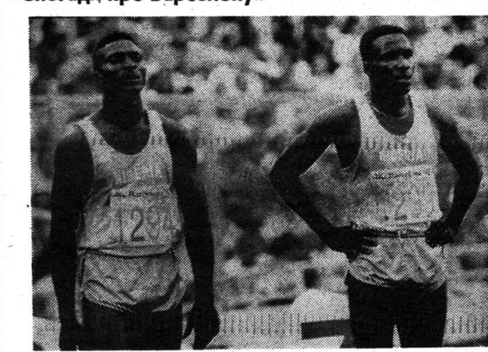
Нарешті, про змагання в перехідній лізі. Тут зіграно матчі 10 туру чемпіонату: «Океан» — «Канатник» (колишній «Гірник») — 0:0, «Нафтохімік» — «Торпедо» — 2:0, «Електрон» — «Динамо» — 3:0, «Авангард» — «Прометей» (Дніпродзержинськ) — 2:0, «Промінь» — «Гірник» — 4:1, «Андезит» — «Прометей» (Шахтарськ) — 1:0, «Лисоня» — «Шахтар» — 1:0, «Олімпік» — «Фрунзенець» — 2:2, «Нива» — «Море» — 0:0.

Лідирує «Фрунзенець» — 17 очок. У «Нафтохіміка» — 16, «Гірника» (колишнього «Антрацита») і «Океана» — по 14 очок.

Наступний тур 10 жовтня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Спогади про Барселону»

Нігерійські бігуни мають велику вагу в світовій легкій атлетиці.

Фото Миколи БОЧКА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

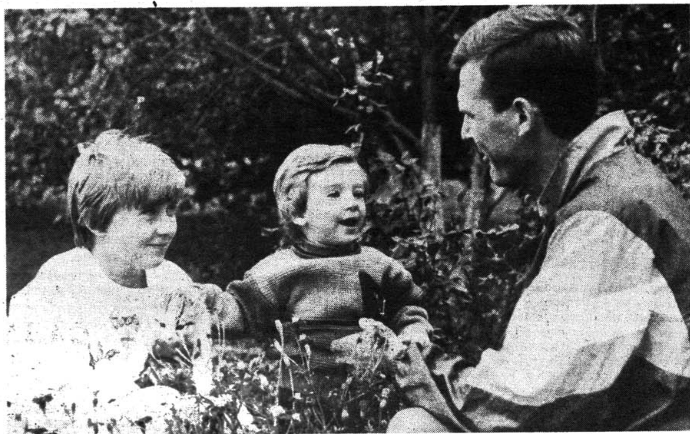
РЕГБІ. Створено юніорську збірну України. Її кістяк складають вихованці київської ДЮСШ «Авіатор» та груп підготовки клубів «Політехнік» та «Агро-КІІЦА» (обидва — Київ), дніпропетровського «Атланта» і «Темпу» (Хмельницький). Цей колектив, який очолюють О. Поздняков та В. Ключников, продемонструвавши змістовну, комбінаційну гру, став переможцем турніру в Каунасі (Литва). Наші земляки переграли збірні Литви (49:16) і Латвії (67:3).

Ці змагання стали хорошою репетицією для молодих українських регбістів, які в березні—квітні 1993 року дебютуватимуть у чемпіонаті Європи в Брюсселі.

ШАХИ. Учора в місті Тілбурзі (Нідерланди) стартував традиційний турнір. Серед його учасників В. Корчной (Швейцарія), Я. Тімман (Нідерланди), О. Широв (Латвія), Н. Шорт (Англія), А. Карпов (Росія) та багато інших видатних шахістів. Україну в Тілбурзі представлятимуть львів'яни В. Іванчук та О. Білявський.

ФУТБОЛ. У матчі дев'ятого туру чемпіонату Бельгії суперник київського «Динамо» в 1/16 фіналу розиграшу Кубка УЄФА брюссельський «Андерлехт» виграв на виїзді в клуба «Генк» — 3:1. У «Андерлехті» відзначилися Марк Дегріз, Бертран Крассон та Перер ван Фоссен.

ПРЕЗИДЕНТСЬКЕ ОКО

Півроку тому Анатолій Носик був наймолодшим директором радгоспу на Миколаївщині. Сьогодні — наймолодший з представників Президента у районах. Справи у господарстві йшли добре і, зустрічаючи сьогодні колишнього директора, робітники радгоспу імені Димитрова (до речі, тут він і живе) обов'язково питають: «Коли повернетесь назад?»

Жовтневий район — специфічний. Він знаходиться поряд з обласним центром і практично всю овочеву продукцію городяни отримують звідси. Це — головне, чим щоденно займаються представник Президента і його колеги.

Він нечасто буває у батьків, які живуть на сусідній Херсонщині, бо скрізь треба встигнути. Але цими днями таки заїде до родичів — бо тут є нагальна справа: домовитися з херсонським колегою, який обіцяє підкинути кормів. Голова в нього болить і про те, як завершити сівбу озимих, як пережити зиму.

Чи встигнеш за всім прослідкувати і розпорядитися, щоб виконали те, що мають виконати? Він сам виконував, коли був директором радгоспу. І ні в кого не питав...

Борис РИБАКОВ.
Фото автора.

Експрес-інформація

ПИТАНЬ ЧЕРЕЗ КРАЙ

Нарада глав держав і урядів СНД відкривається сьогодні у столиці Киргизстану Бішкеку. У порядку денному 35 пунктів. Такої кількості питань ще ніколи не виносилося на розгляд лідерів держав співдружності за всю її десятимісячну історію.

Господар наради киргизстанський Президент Акаєв напередодні заявив, що готовий запропонувати колегам розробити глибоку теоретичну концепцію розвитку співдружності. Головнокомандуючий ОЗС СНД маршал Шапошников перед відльотом до Бішкека повідомив, що має намір поставити на зустрічі питання про передачу ядерних сил співдружності Міністерству оборони Росії.

ОФІЦІЙНИМ ПЕРЕМОЖЦЕМ

президентських виборів у Гайані визнано колишнього прем'єр-міністра країни Чедді Джагана. Він повернувся до влади після 28-річного перебування в опозиції. Народна прогресивна партія Гайани, яку очолює Джаген, одержала на виборах 54 відсотки голосів. А партія Президента Дезмонда Хойта (Народний національний конгрес) — 41 відсоток. Незважаючи на деякі порушення правил, підкреслюють міжнародні спостерігачі, вибори були справедливими.

ТАКИ ПОГОДИЛИСЯ

Закінчилася поїздка особистих посланників президентів Вірменії, Казахстану, Росії й Узбекистану на чолі з віце-президентом Киргизстану Куловим до Курган-Тюбинської та Кулябської областей Таджикистану. Відбулися переговори з керівництвом республіки, представниками політичних партій і рухів, командирами озброєних формувань. Делегація відвідала також кілька частин 201-ї російської мотострілецької дивізії, розквартированої в Таджикистані. Головний підсумок поїздки, за словами Кулова, той, що ворожі сторони таки погодилися на введення в республіку миротворчих сил співдружності.

ГОСТРІЙ КРИТИЦІ, І НЕ ТІЛЬКИ...

піддав інспекторів ООН, які займаються ліквідацією іракської зброї масового знищення, Президент країни Хусейн. На засіданні правлячої партії Баас (Партія арабського соціалістичного відродження) Хусейн сказав, що інспектори намагаються зашкодити безпеці Іраку та перешкодити його індустріальному прогресові. Він назвав міжнародних інспекторів «бездомними собаками», які кусають тіло його народу».

ОДНИМ СТАЛО МЕНШЕ

Проголосував проти ратифікації угоди про членство Азербайджану в СНД парламент республіки. Заступник глави найвищого законодавчого органу держави Гараєв напередодні голосування заявив: «Президент Ельчибей не візьме участі у бішкецькій нараді, якщо парламентарії не ратифікують згаданої угоди». За останніми повідомленнями, Азербайджан пошле до столиці Киргизстану лише своїх спостерігачів.

СПОКІЙ ЇМ ТІЛЬКИ СНИТЬСЯ

Тривають сутички між ізраїльськими військами і палестинськими демонстрантами у секторі Газа. Арабські джерела повідомляють, що ізраїльтяни вбили до ста палестинців. Однак ізраїльські військові кажуть, що йдеться про 28 загиблих.

Як відомо, заворушення розпочалися в одному з таборів біженців під час демонстрації на підтримку палестинських в'язнів, які оголосили голодування протесту в ізраїльських в'язницях.

ЩОБ НЕ ЛІТАТИ ЗА ОКЕАН

Угоду про відкриття в Києві тимчасового представництва ООН підписано у штаб-квартирі цієї міжнародної організації. Документ дає можливість поліпшити взаємодію з усією системою Організації Об'єднаних Націй, а також розширити співпрацю Української держави з багатьма міжнародними структурами. Розміщення в Києві представництва ООН дасть змогу безпосередньо залучити до цієї роботи спеціалістів-міжнародників, постійно одержувати від них необхідні консультації із світових проблем. Тож тепер за ними не обов'язково літати за океан.

ЦЕРЕМОНІЯ ПАРАФУВАННЯ

Північно-Американської угоди щодо вільної торгівлі відбулася у присутності державних керівників США, Канади й Мексики у техаському місті Сан-Антоніо. Прем'єр-міністр Канади Малруні охарактеризував її як шлях до добробуту в регіоні. Проте у США та Канаді процес ратифікації угоди зіштовхується з гострою опозицією з боку профспілок та «зелених».

СВЯТО СПРАВЖНЄ, КОЛИ Є ЩО СВЯТКУВАТИ

Продовжуються святкування першої річниці державної незалежності України у Сполучених Штатах. В одному з найбільших центрів української діаспори в штаті Нью-Йорк місті Речестері ініціаторами подібних заходів стали місцева мерія, адміністрація графства і об'єднання місцевих українських організацій. У святкуваннях взяв участь Надзвичайний і Повноважний Посол України в США О. Білорус. Він мав бесіду з сенатором від штату Нью-Йорк Д'Амато, під час якої йшлося про американську допомогу для щонайшвидшого входження України в європейські і світові політичні та економічні структури.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Актуальне інтерв'ю

МОЖЛИВОСТІ ЩЕ НЕ ВИЧЕРПАНО

Вірменія одна з перших серед республік колишнього Союзу виявила бажання стати членом співдружності незалежних Держав. І ось минув уже майже рік відтоді, як було створено СНД. Відповісти на деякі запитання, пов'язані з цією подією, наш кореспондент попросив керівника відділу країн СНД МЗС РВ Олександра ТАТЕВОСЯНА.

— Чи можна розцінювати участь Вірменії в СНД як тимчасове явище, кінцевою метою якого є здобуття повноцінної незалежності, що передбачає вихід республіки із співдружності? Чи Вірменія свою подальшу долю пов'язує саме з СНД?

— Щодо входження чи виходу Вірменії з СНД, то говорити про це в принципі неправомірно, оскільки подібного механізму (входження та виходу) поки не існує. Це пояснюється тим, що досі не затверджено статуту співдружності (можливо, це зроблять у Бішкеку), який є юридичною базою взаємовідносин між країнами — членами СНД. Але в цілому все залежить від самої Вірменії. Участь або неучасть республіки в співдружності залежить від того, наскільки діяльність СНД відповідає її інтересам.

— Вірменія покладала багато надії на СНД у плані врегулювання карабаського конфлікту. Як ви вважаєте, чи вичерпано можливості стабілізації ситуації в рамках співдружності?

— Звичайно ж, ні. Річ у тому, що можливості співдружності із даного питання практично не використовуються. Це пояснюється кількома обставинами. По-перше, немає відповідної правової основи. Або візьмемо договір про колективну безпеку, який міг би спрацювати, та, на жаль, залишився на папері, оскільки не вироблено механізмів урегулювання міждержавних відносин у рамках СНД. Втім, це стосується не лише міжнаціональних конфліктів.

Гадаю, спільними зусиллями вдасться знайти модель розв'язання карабаської проблеми. Я вважаю, що питання це розв'язувати правильніше саме в рамках СНД. Не треба таку ношу звалювати на європейські структури чи ООН. Адже республікам колишнього Союзу вникнути в проблему набагато легше. Їм вона ближча, зрозуміліша.

— Азербайджан нещодавно виявив бажання стати членом СНД. Чим, на ваш погляд, це можна пояснити?

— Мені здається, що в Азербайджані сьогодні склалася досить важка економічна та політична ситуація. Вона, по-моєму, ускладнилася почасти й тому, що шлях, що його обрало керівництво цієї республіки у розв'язанні карабаської проблеми, себе не виправдав.

Тим часом деякі успіхи у становленні СНД усе-таки змусили офіційний Баку замислитися над можливостями цього союзу. Отож за тверезої оцінки ситуації Азербайджан, на мій погляд, зацікавлений у вступі до співдружності.

— Чи відповідає це інтересам Вірменії?

— Безперечно, оскільки Азербайджанові доведеться взяти на себе певні зобов'язання щодо Карабаху, Вірменії та інших країн, суворо дотримуватися міжнародних норм, відмовитися від застосування сили й приступити до політичного врегулювання спірних питань.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

А як у них!

САМОКРИТИКА ПЕРЕД ВИБОРАМИ

У столиці Замбії відбулося спеціальне засідання Національного виконавчого комітету правлячої в країні Партії руху за багатопартійну демократію (ПРБД). У його роботі взяли участь Президент країни Фредерік Чілуба, члени уряду.

На зустрічі, яка відбувалася за зачиненими дверима, обговорювалися питання, пов'язані з підготовкою ПРБД до намічених на листопад виборів у місцеві органи влади. Нині у Замбії діє 19 партій і кожна з них має намір висунути в міські та провінційні ради своїх представників. Особлива увага була також приділена проблемам, пов'язаним з діяльністю правлячої партії за останні десять місяців — з моменту її приходу до влади. За повідомленнями інформаційного агентства ЗАНА, Президент Ф. Чілуба і більшість учасників засідання прийшли до висновку, що їм не вдалося виконати взяті на себе зобов'язання з поліпшення соціального становища малоімущих верств населення Замбії, і діяльність у цьому напрямі має стати основою для членів керівництва ПРБД до кінця поточного року.

Володимир ЗБАРАЦЬКИЙ.

Часи і звичаї

ЗУСТРІЧАЮТЬ ЗА... ПРІЗВИЩЕМ

Справжньою драмою став для одного громадянина Румунії той факт, що його прізвище... Чаушеску. «Лише через те, що я одного прізвища з румунським диктатором Ніколае Чаушеску, хоча не родичаюсь з ним жодною мірою, моє життя стало справжнім пеклом», — скаржиться він.

Незважаючи на те, що минуло вже майже три роки від часу румунської революції у грудні 1989 року, що самого диктатора страчено за рішенням надзвичайного военного трибуналу, в його квартирі лунають телефонні дзвінки з погрозами. Навіть після того, як він змінив прізвище, у містечку, що налічує майже 40 тисяч мешканців, йому не вдалося уникнути незаслужених докорів.

«Невже я працював би техніком на третьорозрядному підприємстві й годинами вистоював у черзі за продуктами, коли б належав до «роду Чаушеску»? — в присутності відчаю сказав він журналістам. Прізвище, а нині й номер домашнього телефону змусила його змінити боязнь за долю дітей, котрі теж зазнають переслідувань та образ.

Прізвище Чаушеску не таке вже й рідкісне в Румунії. «Чаушами» раніше називали гінців, ямщиків, а за часів турецького владарювання на Балканах — приставів, котрі відповідали за збирання податей та податків.

Агентство «Ромпрес» (Румунія).

Власкори повідомляють

Мінськ

ПРООН У БІЛОРУСІ

У Мінську відкрито відділення Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). Ця установа координує планування програм технічного співробітництва, що їх здійснює ООН. Білорусь стала першою країною в СНД, яка зав'язала такі тісні контакти з ПРООН.

Головна місія організації в республіці — допомогти скоріше та якісніше побудувати ринкову економіку. Зокрема з фондів ПРООН буде виділено 1,4 мільйона доларів на підготовку фахівців за кордоном, розвиток приватного бізнесу, надання консультативної допомоги. Отже, як заявив журналістам міністр закордонних справ республіки Петро Кравченко, «з допомогою ПРООН ми почнемо працювати й жити по-новому». Резидентом ПРООН у Білорусі призначено Метью Кохане.

Віктор ХОРОШКО.

Алма-Ата

УЧИТИСЯ НІКОЛИ НЕ ПІЗНО. ТИМ БІЛЬШЕ ЗА КОРДОНОМ

Військові аташе Туреччини полковник ВПС Неджип Йулмаз і Франції підполковник Гі Бушо приступили до роботи в Казахстані. Представників зарубіжних армій прийняв міністр оборони Казахстану генерал-полковник С. Нурмагамбетов. Він поінформував офіцерів про те, як триває розбудова збройних сил молодої суверенної держави.

Іноземні військові аташе висловили готовність обговорити можливість підготовки казахстанських військових у своїх країнах. Турецький аташе, наприклад, висловився за налагодження контактів з військовими школами Туреччини. Пропозиція французького представника була скромніше: направити одного з офіцерів Казахстану на 6-місячне стажування до Франції.

Тетяна КОСТІНА.

На зв'язку Софія

ЩОБ БУЛИ СВІТЛО Й ТЕПЛО

Одноденний візит Президента України Кравчука до болгарської столиці широко коментується тутешніми засобами масової інформації. Щоправда, у чотирьох випусках новин по першій та другій програмах місцевого телебачення переговори між Президентами Кравчуком і Желевим відійшли дещо на другий план, поступившись ефірним часом повідомленням про страйк вчителів. Їх виступи збіглися з візитом українського лідера.

Однак зустріч на найвищому рівні в Софії стала справді значною подією для Болгарії. Усі центральні газети друкували повідомлення про хід і результати переговорів. А газета «Континент» дала коментар, в якому зазначалося, що після Франції, Німеччини та Росії Україна стала четвертою великою державою, з якою Болгарія підписала довгостроковий договір. У першу чергу відзначається ст. 9 документа, де сторони зобов'язуються гарантувати етнічну, мовну, культурну та релігійну самобутність болгар, які проживають в Україні, і українців, котрі мешкають у Болгарії.

Виступаючи по другій програмі телебачення, посол Болгарії в Україні Петр Марков заявив, що вже найближчим часом болгарський міністр торгівлі приїде до Києва. Тут відбудуться переговори про імпорт української електроенергії й вугілля. Треба зазначити, що в Болгарії знову виникла проблема з електроенергією — вийшли з ладу два блоки Козлодуйської АЕС. «Сусідня Греція електроенергією не торгує,— сказав голова болгарського комітету з енергетики Люлін Радулов.— Туреччина пропонує нам цей товар, але дуже дорого. Захід виділив Болгарії 22 мільйони доларів, за які купуватимемо український «струм». Болгарський уряд обіцяє, що взимку країна буде із світлом і теплом, на відміну від кількох останніх років.

А що Софія запропонує Києву? У президентській резиденції «Бояна», де проходили переговори на найвищому рівні, глибокої і конкретної відповіді на це запитання журналісти не почули. Стало лише відомо, що до кінця нинішнього року товарообмін між двома країнами досягне рівня 210 мільйонів доларів і що Україна зобов'язалася виплатити Болгарії 16 відсотків мільярдної радянської заборгованості. Безперечно, в експортному списку Болгарії неодмінно будуть продовольство, сигарети, товари широкого вжитку.

Одна із тутешніх газет зазначила, що в переговорах не брав участі Прем'єр-міністр Болгарії Філіп Димитров, бо у складі української делегації не було його колеги. Однак то лише формальний бік справи. Річ у тім, що між болгарськими Президентом і Прем'єром існує певна напруженість, спричинена незадовільним ходом економічних реформ у країні.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Україна і Росія: перспективи взаємин

ТРЕБА ВИЗНАЧИТИ СВОЮ РОЛЬ

«Я вважаю проголошення вільної України й її зміцнення як незалежної держави надзвичайно важливою подією з історичної та геополітичної точок зору». — заявив всесвітньовідомий американський політолог, колишній помічник президента США з національної безпеки Збігнев Бжезінський, виступаючи в одній з найбільш впливових позаурядових організацій США — Вашингтонському Центрі стратегічних і міжнародних досліджень. У дискусії, що відбулася в цьому мозковому центрі у рамках серії обговорень «Стратегічні проблеми 90-х років», взяли участь відомі політичні діячі та вчені. Своїми думками з приводу нинішнього стану відносин між Росією та Україною й перспектив їх розвитку поділилися глава делегації України на 47-й сесії Генеральної Асамблеї ООН, міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, а також виконавчий віце-президент Центру стратегічних і міжнародних досліджень Дуглас Джонстон. Зважаючи на важливість обговорюваного питання, ми пропонуємо читачам з незначними скороченнями текст виступу З. Бжезінського, який надійшов по каналу Укрінформу.

Достатньо подивитися на те, як змінилася карта Європи протягом нинішнього століття, щоб дійти висновку: поява на ній України, як справді незалежної держави, можливо, знаменує собою одну з трьох найважливіших змін у геополітичних обрисах європейського ландшафту. Перша з них пов'язана з падінням в результаті першої світової війни імперіалістичної Німеччини і Австро-Угорської імперії. Це прискорило грандіозні зміни на геополітичній карті Європи. Другою важливою з історичної погляду зміною став розділ континенту на дві частини після закінчення другої світової війни і встановлення радянського панування над половиною Європи. Третьою серед найважливіших змін на європейській карті стала поява України. Саме несподіване виникнення держави з більш як 52-мільйонним населенням означає кінець існування Російської імперії. Цим і визначається важливість події з історичної й геополітичної точок зору. Російська імперія виникла значною мірою завдяки тому, що московити понад 300 років тому заволоділи Україною. Це стало динамічним висхідним пунктом для створення однієї з світових імперій, яка, безсумнівно, відігравала надзвичайно важливу роль у світових справах в XX столітті. Зникнення Російської імперії зі світової арени — як раніше Британської і Французької — це засів, після якого мають бути жнива. Існування України підтверджує цей історичний факт. Це справді має вирішальне значення для майбутнього Європи, а в цьому контексті — і для відносин між Україною і Росією.

Як вони будуть розвиватися? Яких обрисів вони набудуть? Чи будуть вони мирними, дружніми, злагідними або ж нестабільними, конфліктними і сповненими небезпеки?

Я вважаю, що коли Росія займе миролюбну і зговірливу позицію й погодиться з реальним фактом існування держави України, це прискорить процеси консолідації демократії в самій Росії та її більш тісне прилучення до Європи. Це, звичайно, відповідало б інтересам самої Росії. Але дії тієї чи іншої держави не завжди визначаються її об'єктивними інтересами, і в даному випадку доводиться констатувати, що відносини між Росією і Україною залишаються, до певної міри, напруженими. Існує вірогідність того, що вони будуть погіршуватися, а не покращуватися.

Крім проблеми російсько-українських відносин існує ще питання, яке стосується позиції самої України у відношенні до сусідів та її власного уявлення про свою державність. Це також справляє вплив на хід подій в Європі і в колишньому Радянському Союзі. Зараз там триває інтенсивна дискусія з приводу того, що означає в історичній перспективі так звана Співдружність незалежних держав. Деякі лідери розглядають її головним чином як перехідну фазу до виникнення більш тісної Співдружності, яка була б рівнозначна Союзу. Інші дотримуються думки, що СНД це — співдружність із слабкими внутрішніми зв'язками, які у перспективі будуть ще більш ослаблюватися.

Цілком очевидно, що багато чого залежить від того, в який бік станеться поворот, і тут вирішальну роль відіграє позиція України. Я вважаю, що Україна може вирішити долю СНД — чи розпадеться вона поступово, чи, будучи тимчасовим союзом, стане прелюдією до відновлення у майбутньому влади центру.

Якщо СНД розпадеться, якщо Україна утвердить свій повністю незалежний статус, тоді особливого значення набуде питання про її відносини з країнами Центральної Європи. Можна навіть твердити, що це являє собою дійсну альтернативу для України. Якщо припустити, що конфлікту з Росією вдасться уникнути, головним стратегічним вибором для неї може стати співпраця з самоінтегрувавшою до певної міри Співдружністю, або це буде визначення свого нового статусу як держави Центральної Європи. У другому випадку відносини України з її сусідами — Польщею, Угорщиною і у найближчому майбутньому незалежною Словакією, а також з Румунією набудуть для неї особливого значення. Україна з погляду своїх культурних традицій вважає себе головним чином Центральноєвропейською державою. У більш віддаленій перспективі, слідом за вступом Угорщини і Польщі до «Спільного ринку» вона стане шанованим членом Європейської Співдружності.

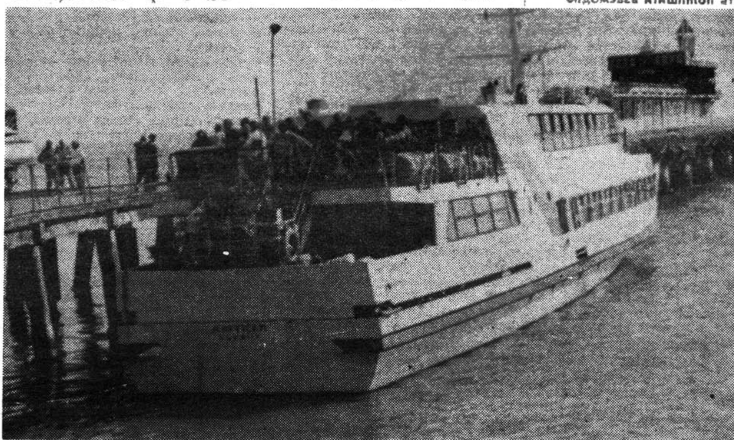
Але чи вдасться Україні пройти цей новий для неї стратегічний шлях залежить від того, як розвиватимуться її стосунки з Росією, від того, чи виживе або чи зазнає невдачі СНД і від того, як Україна визначить свою в ньому роль.

Мабуть, наступні 3—5 років будуть найбільш важкими для України. Я вважаю, що саме в цей період вирішиться питання про те, чи утвердиться Україна остаточно на карті Європи як незалежна держава. Кінець кінцем в українській історії вже був період незалежності. Але понад 70 років тому Україні не вдалося домогтися своїх цілей. Цього разу у неї — величезні шанси на успіх. Однак не слід применшувати небезпек, з якими стикається Україна. Її національна державність може бути зміцнена, якщо успішно здійснюватимуться економічні реформи, якщо політична система буде стабілізуватися і конфліктна ситуація з Росією не вийде з-під контролю через демагогічні заяви або імперіалістичні устремління з того чи іншого боку.

Однак існує ризик роздрібнення України і цей ризик співпадає за часом з надзвичайно напруженим і важким періодом в Росії.

Сьогодні в Росії на найвищому політичному рівні знаходяться люди, які, на мою думку, визнають реальність існування незалежної України й готові встановити з нею нові стосунки. Я відношу до цієї категорії Єльцина, Козирева та інших діячів. Але залишається фактом те, що багато хто у Москві не може примиритися з виникненням незалежної Української держави. Вони вважають, що це нереально, що це тимчасове явище, викликане внутрішньою кризою в самій Росії. Якщо демократичні реформи в Росії зазнають краху і до влади прийдуть шовіністи, то можна передбачити серйозне погіршення російсько-українських відносин. Це, за моїм переконанням, мало б трагічні наслідки для обох держав. Але особливо велику небезпеку це являє для України, де політичні інститути ще не зміцнилися б, а економічна система знаходилася б на ранніх стадіях важких реформ.

Фотофакт

«ТУРИСТИ» ЧАСІВ ВІЙНИ

Домовленості про розведення ворогуючих сторін в Абхазії так і не виконали. Через кілька днів «напруженого перемир'я» там знову спалахнули запеклі бої. Тому цивільне населення продовжує залишати республіку. Зокрема на таких у недавньому минулому мирних туристських катерах. Ці теплоходи беруть на борт до 500 біженців і прямують до Сочі. Дай тільки, Боже, щоб не обстріляли з повітря!

Фото ІТАР — ТАРС.

Отакої!

ВСЬОГО ЗА 1 ДОЛАР

Електростанція «Еол», на спорудження якої у свій час пішло 37 мільйонів доларів, продана лише за 1 долар, і колишні власники задоволені результатом.

Електростанція «Еол» була задумана і створена в кінці 70-х років. Автори чекали, що затрати на реалізацію проекту незабаром окупляться, крім того, відкриються нові перспективи у використанні енергії вітру. Однак ціни на нафту впали, і електроенергія «Еола» не витримала конкуренції.

Електростанцію за символічну плату купив заможний монреальський юрист, який має також диплом інженера. Він вірить, що зробить «Еол» прибутковим за умови, коли витратить ще кілька мільйонів доларів.

Валентин ВАСИЛЕЦЬ.

Оттава.

«ЧОРНИЙ ЯЩИК» ІСТОРІЇ

ЧИ ВИБЕРЕМОСЯ МИ З НЬОГО НАРЕШТІ?

НАУКОВЦІ ДОБРЕ ОБІЗНАНІ З МЕТОДИЧНИМ ПРИЙОМОМ, ЩО НОСИТЬ НАЗВУ «ЧОРНИЙ ЯЩИК». ТА Й УСІ МИ ПОСТІЙНО МАЄМО СПРАВУ З ЦИМ ЯВИЩЕМ. ЯКЩО КИНУТИ В ЗЕМЛЮ ЗЕРНО, З ЯКОГО ЧЕРЕЗ ПЕВНИЙ ЧАС ВИРОСТЕ Й РОЗПУСТИТЬСЯ КВІТКА, ТО ВСІ СКЛАДНІ ПРОЦЕСИ, ЩО ВІДБУДУТЬСЯ МІЖ ЦИМИ ДВОМА ПОДІЯМИ, І Є «ЧОРНИЙ ЯЩИК». «ВІДКРИТИ» ЙОГО МОЖЕ ЛИШЕ СПЕЦІАЛІСТ-БОТАНІК.

ТАКІ «чорні ящики» є і в історії народів, держав, суспільств. Кинувши в грунт у 1986 році зерно «перебудови» і з радістю повідомивши світ, що «процес пішов», «дослідник» і уяви не мав, яка квітка розцвіте з нього, і чи розцвіте взагалі. «Чорний ящик» розвалився на шматки. Проте не втрачають надії і ті сили, які б хотіли повернутись до минулого, знову загнати сто націй до «чорного ящика» і чекати, поки зійде та розцвіте квітка щастя і достатку для всіх народів. Відомий всім Бабурін заявив, що утворення незалежних держав було помилкою, і її незабаром буде виправлено. Отже, «ремонтники» вже готові до роботи. Як сказав диктор «Останкино», якщо не зуміють демократи, то це за них зроблять ... можливо, навіть комуністи.

Погляньмо на наше минуле, на останні 1000 років, цифру, яку так любив «дослідник»-президент. Якщо підійти до аналізу з позицій «чорного ящика», то легко помітити чітко виражені чотири періоди, кожний з яких у свою чергу ділиться на три відрізки часу: створення державної системи, стабільне існування, швидкий розвал. Народна мудрість знайшла і влучне визначення цієї особливості нашої історії, назвавши СРСР, Росію «країною з непередбаченим минулим».

У 885 році родич Рюріка Олег, вбивши Аскольда й Діра, обманом заволодів Києвом. За твердженням історика О. Нечволодова, метою Олега було об'єднання «русской земли». Отже, перед нами класичний історичний «чорний ящик». Якщо Олег щось об'єднував, то значить, це «щось» — руські (русские) землі вже існували. Але навіщо Олегу — не русичу, і навіть не слов'янину, об'єднувати руські землі, та ще й силами варягів, кривичів, чуді, весі і мері?

Олег збирав руські землі 32 роки. Потім Ігор, син Рюріка, продовжив цю справу, додавши ще й розплату з непокірливими, бо, за словами того ж О. Нечволодова, «кровь же русская никогда и нигде даром не пропадала без жестокого мщения».

До 945 року Ігор «упорно работал над делами отца своего Рюрика и вещего Олега: собирать воедино русскую землю и, в случае поражений... жестоко мстить врагам за обиду».

Після смерті Ігоря його дружина Ольга, походження якої також овіяне легендами, продовжувала ту ж справу: зміцнювала Київську державу. Це дало привід Вадиму Кожинову написати: «Прошло уже тысяча с лишним лет со дня ее кончины, но память о ней — пусть и не очень подробная (!?) — живет в каждом русском человеке».

Проминемо часи Святослава і Володимира Великого, вони теж відомі в російській історії як «собиратели и укрепители земли Русской». Згадаємо останнього київського князя Ярослава Мудрого, про наслідки діяльності котрого В. Кожинов написав: «Наприкінці його правління Русь була величезною державою, чиї землі простяглись від Білого до Чорного моря і від басейну Вісли до басейну Ками; територія Ярославової Русі майже співпадає з тим, що сьогодні називається європейською частиною нашої країни» (колишнього СРСР. — **В. С.**).

Ярослав установив міцні зв'язки і відносини з основними країнами тогочасного світу, що відбилося в шлюбних союзах сім'ї Ярослава з правлячими династіями Візантії, Німеччини, Франції, Англії, Угорщини, Польщі, Швеції, Норвегії та інших країн.

Втілюючи в собі загальний розквіт Русі, розвивались міста і виникали нові. В той час Русь мала мабуть найбільшу кількість великих міст. Київ поступався за розмірами лише Константинополю і арабській Кордові в Іспанії. Крім нього, виділялись Чернігів, Переяславль, Галич, Туров, Володимир-Волинський, Полоцьк, Вітебськ, Смоленськ, Муром, Ростов, Суздаль, Новгород, Псков, Юр'єв (Тарту), Ладога, Тмутаракань (Тамань) та інші. Всі ці міста протягом двох десятиліть правління Ярослава Мудрого були пов'язані з центральною київською владою і здійснювали її волю.

Найбільш важливим підсумком діяльності Ярослава Мудрого став небачений культурний розвиток Русі.

Отже, зерно було посіяне, процес пішов. Заглядаючи до «чорного ящика» тих далеких часів за допомогою, звичайно, істориків, ми можемо або вірити їм (хто хоче), або сумніватися і ставити нескінченні «чому?» Хто жив на нашій землі — «русские, русичи, россы, славяне, ославяненные россы киевляне»? Якою мовою говорили і писали в «Руси, Русской Земле, Киевской Руси, России, нашем Отечестве, Славяно-Русском государстве»? Та річ не в тому, які процеси і як протікають у «чорному ящику», а в тому, яка квітка виросте із зерна.

«Сразу после того, как Ярослав скончался, Русь рассыпалась на множество мелких княжеств, причем они все более и более дробились, и к концу XI — началу XII века, то есть спустя полстолетия после правления Ярослава Мудрого, единой страны по существу не было» (В. Кожинов).

Чому не стало «єдиної країни»? Є багато версій, але факт лишається фактом: колос був на глиняних ногах.

Хоч би як там було, за справи великих князів, пам'ять про яких «живет в каждом русском человеке», заплатили східнослов'янські народи. Замість розвитку по шляху західноєвропейських країн вони були загнані до спільного «чорного ящика» і вийшли з нього знесилені й знедолені.

НАСТУПНИЙ історичний період мав для нас особливе значення. Стабільне існування нового «чорного ящика» увібрало в себе стільки часу і подій, що ми й самі без допомоги великих істориків можемо знайти щілини і зазирнути до середини.

На початку XIII століття територія колишньої могутньої, а на ті часи вже роздрібненої і слабкої Київської Русі стала об'єктом татаро-монгольської навали. Хан Батий мало не завіграшки розбив усі слов'янські князівства і створив не державу, а новий економічний (податковий) простір. Видав князям біло-синьо-червоні ярлики, а сам повернувся до Золотої Орди на Волгу.

«Татаро-монгольське іго» проіснувало до 1480 року.

А через 70 років вже не в Київській Русі, а в Росії і Україні відбулись знаменні події.

16 січня 1547 року Іван Васильович (Грозний) урочисто вінчається на царство, яке було кроком до здійснення теорії третього Риму (в 1561 році царський титул затверджений грамотою константинопольського патріарха). В 1550 році в Росії здійснюється ряд значних державотворчих заходів, відбувається 1-й земський собор, на якому цар приніс каяття за все, що відбулось раніше, і замирився зі своєю землею.

А в Україні в 1550 році обрано першого гетьмана Дмитра Вишневецького-Байду, що засвідчило зародження ідеї української державності.

Ось яка квітка виросла і розквітла за 300 років існування «чорного ящика».

Якщо ж говорити про рівень політичної свідомості росіян і українців в період золотоординського «чорного ящика», то навіть за відомими фактами можна дізнатись багато цікавого.

Від часів Київської Русі наші предки були схильні до справжньої демократії і народовладдя. В удільно-вічевому періоді на чолі Київської землі стояв князь, влада якого обмежувалась вічем. Князі були змушені рахуватись з цією силою, укладали «ряди», тобто політичні угоди, що визначали порядок урядової діяльності князя. Скликав віче князь, але воно могло зібратися й без нього. Саме віче контролювало питання про війну. Кияни не вважали за можливе управлятись без князя, вони були готові запросити навіть нелюбимого князя, але разом з тим вважали за своє право зміститити неугідного їм князя.

В Україні цей вияв народовладдя знайшов розвиток в Запорозькій Січі. В Росії свободолюбство найбільше проявилось в Новгороді, Твері, Вятці, Пскові, Ярославлі. І тут великі права мало віче, намісників обирало віче, їх не призначали.

На превеликий жаль, доля повернулась так, що демократії в Росії не було суджено зберегти і розвинути свої позиції.

Уже Іван III наприкінці XV століття оголошує Росію спадкоємницею гинучої Візантійської імперії і практично знищує не тільки паростки, але й коріння демократії.

Так утворились царська Росія і гетьманська Україна.

Дві держави розвивалися в цей період паралельно, на основах здорової конкуренції та взаємодопомоги. Звичайно, український народ, який не тільки успадкував культуру слов'янської Київської землі, але й лишився на ній жити, маючи в руках всі цінності, швидше рухався в культурному розвитку. Він зробив все, що міг, щоб допомогти в цій справі народу російському. Зацікавленим можу рекомендувати книжку Івана Огієнка «Українська культура», видану у Києві в 1918 році.

ВІЗАНТІЙСЬКА державна ідея, яку унаслідувала Росія, знедолила наші братні народи. Почався період збирання «русских земель» до одного «чорного ящика». Незабаром потрапила туди і Україна. Згадавши київських князів та оголосивши їх своїми предками, російські царі всю свою увагу спрямували на розширення імперії. Звичайно ж, військовою силою.

Журнал «Русский колокол» в 1928 році опублікував статтю «Війни Росії». З неї дізнаємось, що «з XIV століття, з якого можна рахувати відродження (?) російської держави і до наших днів, протягом 525 років Росія провела у війнах 329, тобто майже дві третини своєї історії». Вона воювала з 26 державами і регіонами, в тому числі зі Швецією 8 разів протягом 81 року, Польщею — 10 (64), Литвою — 5 (55), Ливонією — 3 (55), Туреччиною — 12 (48), Кримом — 8 (37), Кавказом — 2 (66), Персією — 4 (28), Сибіром — 1 (35) та з Монголією — 130 років.

Хто може підрахувати жертви російського народу у цих війнах? На яких терезах зважити кров і сльози народів, що потрапили до цього страшного «чорного ящика»?

Про дійсний стан справ в імперії свідчать дані про таке страшне явище, як голод. Перше літописне свідчення про голод датується 1024 роком. На протязі XII—XVI ст. відбулось до 7 голодувань на рік, а в XVII—XVIII ст. число це подвоюється. В 1602—1603 роках під час важкого московського голоду Борис Годунов урятував москвичів хлібом з України.

Найбільші голодування миколаївського царствування стались в 1833, 1845—1846, 1851 та 1855 роках, а міністр внутрішніх справ Росії Бібіков нарахував для Білорусії за тридцять років 10 голодовок.

В 1872 році стався перший самарський голод, до того там була житниця Росії. Так, у XIX столітті Самарська губернія голодувала 8 разів, Саратовська — 9. В 1880 році страшні голодовки стались в Нижньому Поволжі В 1885 — голодувало Нечорнозем'я від Калуги до Пскова, потім небачений голод — в 1891, 1892, 1897 і 1898 роках в центральних і південно-східних губерніях.

В XX столітті голод 1901 року в 17 губерніях центру, півдня і сходу, голод 1905 року — в 22 губерніях, а потім голодовки — в 1906, 1907, 1908 і 1911 (східні та центральні губернії).

Причин такого явища було немало. Це й низькі врожаї, і недостатнє земельне забезпечення населення, що не давало йому можливості нагромадити в урожайні роки грошові або хлібні запаси.

За офіційними даними (розрахунки Мареса), в Росії 68 відсотків населення не отримувало достатньо хліба навіть в урожайні роки.

Усе це дало привід Н. Якушкіну і Л. Літошенку, авторам статті «Голод» в енциклопедії Брокгауза-Ефрона (том XIV, с. 46) зробити такий сумний висновок:

«...придется признать, что голод, как определенное социально-экономическое явление, едва ли скоро покинет Россию». Це було написано напередодні першої світової війни, тобто в часи «розквіту великої неділимої».

ЗАГНАВШИ селян в кріпацтво, робітників у злидні, «великая и неделимая» наближалась до краху. Нищівні поразки у війнах 1905—1906 і 1914—1916 років тільки прискорили справу. І не встиг у 1917 році цар Микола II зреклись престолу, як імперія розвалилась. Усі сип-

нули хто ку
торії «могу
ті Ярослава
гах. І не ми
які захопил
ли». Проце
перервно 7
створення
ідеї, тільки
Знову з
«велику не
голії, Фін
Угорщини,
наму, Афга
Здавалос
помер оста
лідник», я
ний ящик»
і оновленн
так стрімк
Отже, н
«чорних я
можемо ск
неральні с
рії вирост
То що ж
ті і демокр
і зно
кота
часу кричи
Найбіль
створення
люди, які
безперспе
Наперед
нал «Наш
сії, присв
держави і
У п'ято
«Літопис
Редакці
рубрику,
фен
або вивча
тує свобод
значною м
Мета п
дійсно по
лише її б
то вказат
мері з ціє
семи (!) ст
ріотич
Не
матеріала
резити на
обеззброїт
ті боронит
ка».
Уже пе
нашего О
россы».
росів), бі
вороси. А
консерват
правороса
док в кра
становищ
« н
ночь кри
любой кр
поем чуж
кладбища
ем о нае
бедовцев,
І зовсі
навпаки
национал
рат, чтоб
«Взгляда
Отож,
Бо «сто
голову в
ників, у
ших гро
ня над
це солда
Отже,
дуть нов
Журна
ської ід
«В ит
возрожда
славянст
орудием
Войны
и потреб
ошибки,
леднего,
не, пред
и под и
сив в ор
дро блю
То чи
чому не
на руїна
вий пох
волені
ярликів
марно ч
тої част

**...ИЧНИМ ПРИЙОМОМ, ЩО НОСИТЬ НАЗВУ «ЧОРНИЙ ЯЩИК».
...РАВУ З ЦИМ ЯВИЩЕМ. ЯКЩО КИНУТИ В ЗЕМЛЮ ЗЕРНО,
...СТЕ Й РОЗПУСТИТЬСЯ КВІТКА, ТО ВСІ СКЛАДНІ
...ИМИ ДВОМА ПОДІЯМИ, І Є «ЧОРНИЙ ЯЩИК».
...ЕЦІАЛІСТ-БОТАНІК.**

...держав, су-
...зерно «пере-
...що «процес
...розцвіте з
...озвалився на
...б хотіли по-
...до «чорного
...щастя і дос-
...явив, що ут-
...ії незабаром
...ві до роботи.
...ть демократи,
...комуністи.
...років, цифру,
...ідійти до ана-
...тити чітко ви-
...чергу ділить-
...системи, стабі-
...ість знайшла
...сторії, назвав-
...минулим».
...ольда й Діра,
...рика О. Неч-
...землі». От-
...ящик». Якщо
— руські (рус-
— не русичу,
..., та ще й си-

..., син Рюріка,
... з непокірли-
...кровь же рус-
...без жестокого

...ми отца свое-
...русскую землю
...ам за обиду».
...родження якої
...праву: зміцню-
...диму Кожино-
...лет со дня ее
...подробная (!?)

...Великого, вони
...в укрепители
...о князя Ярос-
...В. Кожинов
...а величезною
...Чорного моря
...и Ярославової
...вається євро-
...ього СРСР.—

...з основними
...юбних союзах
...нтії, Німеччи-
...еції, Норвегії

...овивались міс-
...ь найбільшу
...змірами лише
...І. Крім нього,
...ю, Володимир-
...Муром, Ростов,
...Ладога, Тмута-
...м двох десяти-
...з централь-

...Ярослава Муд-
...Заглядаючи до
..., звичайно,
..., або сумніва-
...на нашій зем-
...явленные рос-
...в «Руси, Рус-
...Отечестве, Сла-
...', які процеси
...яка квітка ви-

..., Русь рассы-
...м они все бо-
...XII века.
...Ярослава Муд-
...В. Кожинов).
...ерсій, але факт

...князів, пам'ять
...», заплатили
...шляху захід-
...спільного «чор-
...недолені.

...для нас особли-
...«чорного
...і подій, що ми
...емо знайти щі-

...вньої могутньої
...Русі стала
...тий мало не за-
...о не дер-
...ир. Видав кня-
...ся до Золотої

...80 року.
...а в Росії і Ук-

16 січня 1547 року Іван Васильович (Грозний) урочисто вінчається на царство, яке було кроком до здійснення теорії третього Риму (в 1561 році царський титул затверджений грамотою константинопольського патріарха). В 1550 році в Росії здійснюється ряд значних державотворчих заходів, відбувається 1-й земський собор, на якому цар приніс каяття за все, що відбулось раніше, і замирився зі своєю землею.

А в Україні в 1550 році обрано першого гетьмана Дмитра Вишневецького-Байду, що засвідчило зародження ідеї української державності.

Ось яка квітка виросла і розквітла за 300 років існування «чорного ящика».

Якщо ж говорити про рівень політичної свідомості росіян і українців в період золотоординського «чорного ящика», то навіть за відомими фактами можна дізнатись багато цікавого.

Від часів Київської Русі наші предки були схильні до справжньої демократії і народовладдя. В удільно-вічевому періоді на чолі Київської землі стояв князь, влада якого обмежувалась вічем. Князі були змушені рахуватись з цією силою, укладали «ряди», тобто політичні угоди, що визначали порядок урядової діяльності князя. Скликав віче князь, але воно могло зібратися й без нього. Саме віче контролювало питання про війну. Кияни не вважали за можливе управлятись без князя, вони були готові запросити навіть нелюбимого князя, але разом з тим вважали за своє право змістити неугідного їм князя.

В Україні цей вияв народовладдя знайшов розвиток в Запорозькій Січі. В Росії свободолюбство найбільше проявилось в Новгороді, Твері, Вятці, Пскові, Ярославлі. І тут великі права мало віче, намісників обирало віче, їх не призначали.

На превеликий жаль, доля повернулась так, що демократії в Росії не було суджено зберегти і розвинути свої позиції.

Уже Іван III наприкінці XV століття оголошує Росію спадкоємницею гинучої Візантійської імперії і практично знищує не тільки паростки, але й коріння демократії.

Так утворились царська Росія і гетьманська Україна.

Дві держави розвивалися в цей період паралельно, на основах здорової конкуренції та взаємодопомоги. Звичайно, український народ, який не тільки успадкував культуру слов'янської Київської землі, але й лишився на ній жити, маючи в руках всі цінності, швидше рухався в культурному розвитку. Він зробив все, що міг, щоб допомогти в цій справі народу російському. Зацікавленим можу рекомендувати книжку Івана Огієнка «Українська культура», видану у Києві в 1918 році.

ВІЗАНТІЙСЬКА державна ідея, яку унаслідувала Росія, знедолила наші братні народи. Почався період збирання «русских земель» до одного «чорного ящика». Незабаром потрапила туди і Україна. Згадавши київських князів та оголосивши їх своїми предками, російські царі всю свою увагу спрямували на розширення імперії. Звичайно ж, військовою силою.

Журнал «Русский колокол» в 1928 році опублікував статтю «Війни Росії». З неї дізнаємось, що «з XIV століття, з якого можна рахувати відродження (?) російської держави і до наших днів, протягом 525 років Росія провела у війнах 329, тобто майже дві третини своєї історії». Вона воювала з 26 державами і регіонами, в тому числі зі Швецією 8 разів протягом 81 року, Польщею — 10 (64), Литвою — 5 (55), Ливонією — 3 (55), Туреччиною — 12 (48), Кримом — 8 (37), Кавказом — 2 (66), Персією — 4 (28), Сибіром — 1 (35) та з Монголією — 130 років.

Хто може підрахувати жертви російського народу у цих війнах? На яких терезах зважити кров і сльози народів, що потрапили до цього страшного «чорного ящика»?

Про дійсний стан справ в імперії свідчать дані про таке страшне явище, як голод. Перше літописне свідчення про голод датується 1024 роком. На протязі XII—XVI ст. відбулось до 7 голодувань на рік, а в XVII—XVIII ст. число це подвоюється. В 1602—1603 роках під час важкого московського голоду Борис Годунов урятував москвичів хлібом з України.

Найбільші голодування миколаївського царствування стались в 1833, 1845—1846, 1851 та 1855 роках, а міністр внутрішніх справ Росії Бібіков нарахував для Білорусії за тридцять років 10 голодовок.

В 1872 році стався перший самарський голод, до того там була житниця Росії. Так, у XIX столітті Самарська губернія голодувала 8 разів, Саратовська — 9. В 1880 році страшні голодовки сталисьв Нижньому Поволжі В 1885 — голодувало Нечорнозем'я від Калуги до Пскова, потім небачений голод — в 1891, 1892, 1897 і 1898 роках в центральних і південно-східних губерніях.

В XX столітті голод 1901 року в 17 губерніях центру, півдня і сходу, голод 1905 року — в 22 губерніях, а потім голодовки — в 1906, 1907, 1908 і 1911 (східні та центральні губернії).

Причин такого явища було немало. Це й низькі врожаї, і недостатнє земельне забезпечення населення, що не давало йому можливості нагромадити в урожайні роки грошові або хлібні запаси.

За офіційними даними (розрахунки Мареса), в Росії 68 відсотків населення не отримувало достатньо хліба навіть в урожайні роки.

Усе це дало привід Н. Якушкіну і Л. Літошенку, авторам статті «Голод» в енциклопедії Брокгауза-Ефрона (том XIV, с. 46) зробити такий сумний висновок:

«...придется признать, что голод, как определенное социально-экономическое явление, едва ли скоро покинет Россию». Це було написано напередодні першої світової війни, тобто в часи «розквіту великої неділимої».

ЗАГНАВШИ селян в кріпацтво, робітників у злидні, «великая и неделимая» наближалась до краху. Нищівні поразки у війнах 1905—1906 і 1914—1916 років тільки прискорили справу. І не встиг у 1917 році цар Микола II зреклись престолу, як імперія розвалилась. Усі сипнули хто куди. Яких тільки «князівств» не виникло на території «могутньої держави». Як усе це нагадує час після смерті Ярослава Мудрого! Колос знову виявився на глиняних ногах. І не минуло й дев'яти місяців, як з'явились нові «князі», які захопили владу, заходились збирати докупи «русские земли». Процес наповнення нового «чорного ящика» тривав безперервно 74 роки і так не завершився. Вершили справу створення «могутньої держави» все ті ж носії візантійської ідеї, тільки під прапорами інших кольорів.

Знову змучений і обдурений, російський народ годував «велику непереможну» і посилав своїх синів до Іспанії, Монголії, Фінляндії, Польщі, Бессарабії, Литви, Латвії, Естонії, Угорщини, Румунії, Болгарії, Чехословаччини, Кореї, В'єтнаму, Афганістану, Єгипту, Іраку тощо.

Здавалось, цього разу ідея нарешті восторжествує. Та ось помер останній «вірний ленінець», до влади прийшов «дослідник», який вирішив розкрити перед народом і світом «чорний ящик», але рухатись до тієї ж мети на основі гласності і оновлення. Що з цього вийшло, знають всі. Імперія впала так стрімко, наче її і не було.

Отже, навіть не знаючи всього, що відбулося у чотирьох «чорних ящиках» за останні 1000 років нашої історії, ми можемо сказати: ні київські князі, ні російські царі, ні генеральні секретарі не змогли на просторах величезної імперії виростити квітку щастя народів.

То що ж далі? Куди ми підемо — вперед до волі, рівності і демократії, чи зберемось в оновленому «чорному ящику» і знову чекатимемо на результат, як той дурень, який ловить кота в темній кімнаті, знаючи, що його немає, але час від часу кричить «Піймав, піймав».

Найбільшу тривогу викликає факт, що перед у справі створення нової імперії веде Союз письменників Росії, тобто люди, які не можуть не знати історії, не розуміти, наскільки безперспективною є спроба почати все з початку.

Напередодні горезвісного серпневого путчу в Москві журнал «Наш современник», який видає Союз письменників Росії, присвятив кілька номерів захисту ідеї великої неділимої держави і навіть дав рецепт, як і кому належить це зробити.

У п'ятому номері журналу започатковану нову рубрику «Літопис Росії: історія в особах».

Редакція попередила читачів, що, відкриваючи історичну рубрику, задуману як величезну збірку нарисів і статей про феномен Росії, написаних людьми, які цей феномен вивчили або вивчають, вона вірить, що «така подача матеріалу гарантує свободу від суб'єктивізму і упередженості, котрі хоч незначною мірою притаманні знаменитим історичним творам».

Мета публікацій прозора, як скло: довести, що державі дійсно понад 1000 років, що всі її володарі мали за мету лише її будівництво, і оскільки останній виявився «не тим», то вказати державі шлях до порятунку. Уже в першому номері з цієї серії (№ 5) дано могутній інформаційний залп з семи (!) статей і цілої добірки віршів на одну й ту саму «патріотичну» тему.

Не[illegible] за мету давати оцінку цим історичним матеріалам, наведемо лише деякі уривки, що мають протверезити наших окремих керівників-ідеалістів, які поспішають обеззброїти демократичну Україну й позбавити її можливості боронити себе від чергового втягування до «чорного ящика».

Уже перший (№ 5) номер цієї серії присвячено... «армии нашего Отечества», а передова стаття має назву «Дерзайте, россы». З неї ми дізнаємось, що вже немає українців (малоросів), білорусів (білоросів) і росіян (великоросів), а є правороси. Але не від слова право, а від «праві» партії, тобто консерватори, прихильники 1000-літньої імперії. Саме їм, праворосам, і належить у складі єдиної армії навести порядок в країні. А те, що порядок треба наводити, випливає із становища в суспільстві. Адже хто ми з вами?

«Мы же сидим в типовых клетушках, как жабы, день и ночь критикуем начальство, сидим на прописке, что сильней любой крепостной зависимости, имеем паек в виде зарплаты, поем чужие песни, разрушили и загадили родные церкви и кладбища, отравили почву и воду, закоптили небо и мечтаем о наемной армии, которая сразу, как бывает у таких комбедовцев, всех осчастливит».

І зовсім не генерали, не армія породжують «дідівщину», а навпаки «общество несунов, взяточников, протекционистов, националистов, книголюбов, атеистов, общество, где аппарат, чтобы сохранить себя, создает хитрую редакцию вроде «Взгляда» и «Пятого колеса».

Отож, «Всеобщая армия — это последний наш ресурс». Бо «сто офіцерів завжди і за будь-яких обставин будуть на голову вищі від ста журналістів, лікарів, учених, письменників, учителів, народних депутатів, взагалі ста чоловік наших громадян». Бо «в Росії не було, немає і не буде звання над офіцерське», а «головна людина в нашій країні — це солдат».

Отже, — вперед до нового «чорного ящика», з якого вийдуть нова держава, нова людина, яких ще не знав світ.

Журнал прямо й цинічно закликає до війни в ім'я російської ідеї:

«В итоге — малые славянские народы раскрепощены и возрождаются, а великая славянская страна — лоно и опора славянства в мире — выбыла из строя и стала жертвой и орудием чужеродных и гибельных сил...

Войны великого народа вытекают из его органических нужд и потребностей: отдельные правители могут, конечно, делать ошибки, но в общем ходе истории произвол не имеет ни последнего, ни решающего значения. России, как великой стране, предуказаны ее исторические пути, задания и опасности, и под их давлением слагались и **будут впредь слагаться** (курсив в оригіналі) ее войны. А правителям надлежит только **мудро блюсти соразмерность сил и сроков».**

То чи не пора вже нам в Україні зрозуміти, що історія нічому не навчила наших сусідів, які знову й знову, навіть на руїнах імперії і кістках власного народу, мріють про новий похід за ідею вічного «чорного ящика» для нас. Поневолені народи давно чекають від Росії вічових грамот, а не ярликів для місцевих правителів. І поки цього не станеться, марно чекати на спокій на безмежних просторах однієї шостої частини світу.

В'ячеслав САБАЛДИР.

Візантійська державна ідея, яку унаслідувала Росія, знедолила наші братні народи. Почався період збирання «русских земель» до одного «чорного ящика». Незабаром потрапила туди і Україна. Згадавши київських князів та оголосивши їх своїми предками, російські царі всю свою увагу спрямували на розширення імперії. Звичайно ж, військовою силою.

То що ж далі? Куди ми підемо — вперед до волі, рівності і демократії, чи зберемось в оновленому «чорному ящику» і знову чекатимемо на результат, як той дурень, який ловить кота в темній кімнаті, знаючи, що його немає, але час від часу кричить «Піймав, піймав».

То чи не пора вже нам в Україні зрозуміти, що історія нічому не навчила наших сусідів, які знову й знову, навіть на руїнах імперії і кістках власного народу, мріють про новий похід за ідею вічного «чорного ящика» для нас.

Військо —...

Н...

Генерал-пол... лерій Губенко... ловою Держа... мітету у спра... ни державно... ну України —... ючим При... військами рі... до призначен... у військових... служив у... Забайкаллі, н... му Сході, ... шлях від зас... чальника пр... застави до ... прикордонни... округу. Отже... вивчав не ли... ручниками. ... значення «го... кордонником... Губенко спри... яз довіри н...

Нині у ко... «жнива». ... війська незал... жази лишень... ся на ноги. ... безліч, але ... лає той, хто ... місці.

*

— Ми ж... ний час від... жності Укра... волічно, що... ві одними з... ухвалені за... про Прико... Відтоді мин... вуть Прико... України?

— Украї... найдовших т... пі — 7590... кордонні в... ють також м... до зону на... більш як 1... рів. Організ... донні війсь... з 9 прикор... 2 окремих ... авіачастини... пропускних... мають 7 ... 13 залізнич... та 5 повітр... пуску. При... України ма...

— Північн... Південне (С... Східне (Хар... були в нас... стровського... наших корд... справжня в... ди, палали ... ловне для ... чити терит... ність Украї... ність наши... завдання з... три загони... контролю, ... в Могил... Котовську ... ті тривожни... донник наш... Разом з о... СБ України... мано понад... лецької збр... кість обой... Словом, ... Президента... ходи по ох... кордону У... лікою Мо... донники вз... довський к... контроль.

Комітет ... цію охорон... ської економ... визначає г... напрями п... літики Укр... соби захи... кордону.

Нині ба... вкола дого... і його р... Словаччино... Румунією.

Голос України

и. Яких тільки «князівств» не виникло на тери- ьої держави». Як усе це нагадує час після смер- Мудрого! Колос знову виявився на глиняних но- ло й дев'яти місяців, як з'явились нові «князі». владу, заходились збирати докупи «русские зем- наповнення нового «чорного ящика» тривав без- роки і так не завершився. Вершили справу огутньої держави» все ті ж носії візантійської д прапорами інших кольорів.

ений і обдурений, російський народ годував реможну» і посилав своїх синів до Іспанії, Мон- ії, Польщі, Бессарабії, Литви, Латвії, Естонії, умунії, Болгарії, Чехословаччини, Кореї, В'єт- стану, Єгипту, Іраку тощо.

цього разу ідея нарешті восторжествує. Та ось й «вірний ленінець», до влади прийшов «дос- вирішив розкрити перед народом і світом «чор- ле рухатись до тієї ж мети на основі гласності Що з цього вийшло, знають всі. Імперія впала аче її і не було.

ь не знаючи всього, що відбулося у чотирьох ках» за останні 1000 років нашої історії, ми ти: ні київські князі, ні російські царі, ні ге- етарі не змогли на просторах величезної імпе- квітку щастя народів.

алі? Куди ми підемо — вперед до волі, рівнос- ї, чи зберемось в оновленому «чорному ящику» име[illegible] результат, як той дурень, який ловить [illegible] кімнаті, знаючи, що його немає, але час від «Піймав, піймав».

тривогу викликає факт, що перед у справі ої імперії веде Союз письменників Росії, тобто можуть не знати історії, не розуміти, наскільки ною є спроба почати все з початку.

і горезвісного серпневого путчу в Москві жур- временник», який видає Союз письменників Ро- кілька номерів захисту ідеї великої неділимої віть дав рецепт, як і кому належить це зробити. номері журналу започатковану нову рубрику ії: історія в особах».

опередила читачів, що, відкриваючи історичну уману як величезну збірку нарисів і статей про ї, на[illegible]них людьми, які цей феномен вивчили , вона вірить, що «така подача матеріалу гаран- від суб'єктивізму і упередженості, котрі хоч не- ю притаманні знаменитим історичним творам». ікацій прозора, як скло: довести, що державі 1000 років, що всі її володарі мали за мету вництво, і оскільки останній виявився «не тим»; ржаві шлях до порятунку. Уже в першому но- ерії (№ 5) дано могутній інформаційний залп з й і цілої добірки віршів на одну й ту саму «пат- у.

ни [illegible] за мету давати оцінку цим історичним наведемо лише деякі уривки, що мають протве- окремих керівників-ідеалістів, які поспішають демократичну Україну й позбавити її можливос- себе від чергового втягування до «чорного ящи-

ий (№ 5) номер цієї серії присвячено... «армии ества», а передова стаття має назву «Дерзайте. І ми дізнаємось, що вже немає українців (мало- сів (білоросів) і росіян (великоросів), а є пра- не від слова право, а від «праві» партії, тобто , прихильники 1000-літньої імперії. Саме їм. і належить у складі єдиної армії навести поря- А те, що порядок треба наводити, випливає із суспільстві. Адже хто ми з вами?

идим [illegible]иповых клетушках, как жабы, день и ем начальство, сидим на прописке, что сильней тной зависимости, имеем паек в виде зарплаты, песни, разрушили и загадили родные церкви и равили почву и воду, закоптили небо и мечта- армии, которая сразу, как бывает у таких ком- х осчастливит».

генерали, не армія породжують «дідівщину», а щество несунов, взяточников, протекционистов, в, книголюбов, атеистов, общество, где аппа- охранить себя, создает хитрую редакцию вроде «Пятого колеса».

еобщая армия — это последний наш ресурс». ерів завжди і за будь-яких обставин будуть на від ста журналістів, лікарів, учених, письмен- ів, народних депутатів, взагалі ста чоловік на- н». Бо «в Росії не було, немає і не буде зван- ерське», а «головна людина в нашій країні —

перед до нового «чорного ящика», з якого вий- ржава, нова людина, яких ще не знав світ. рямо й цинічно закликає до війни в ім'я росій-

— малые славянские народы раскрепощены и , а великая славянская страна — лоно и опора мире — выбыла из строя и стала жертвой и еродных и гибельных сил...

кого народа вытекают из его органических нужд й: отдельные правители могут, конечно, делать общем ходе истории произвол не имеет ни пос- решающего значения. России, как великой стра- ны ее исторические пути, задания и опасности, лением слагались и **будут впредь слагаться** (кур- і) ее войны. А правителям надлежит только **му- оразмерность сил и сроков».**

ора вже нам в Україні зрозуміти, що історія ні- ила наших сусідів, які знову й знову, навіть ерії і кістках власного народу, мріють про но- ідею вічного «чорного ящика» для нас. Поне- а давно чекають від Росії вічових грамот, а не місцевих правителів. І поки цього не станеться, на спокій на безмежних просторах однієї шос- віту.

В'ячеслав САБАЛДИР.

Візантійська державна ідея, яку унаслідувала Росія, знедолила наші братні народи. Почався період збирання «русских земель» до одного «чорного ящика». Незабаром потрапила туди і Україна. Згадавши київських князів та оголосивши їх своїми предками, російські царі всю свою увагу спрямували на розширення імперії. Звичайно ж, військовою силою.

То що ж далі? Куди ми підемо — вперед до волі, рівності і демократії, чи зберемось в оновленому «чорному ящику» і знову чекатимемо на результат, як той дурень, який ловить кота в темній кімнаті, знаючи, що його немає, але час від часу кричить «Піймав, піймав».

То чи не пора вже нам в Україні зрозуміти, що історія нічому не навчила наших сусідів, які знову й знову, навіть на руїнах імперії і кістках власного народу, мріють про новий похід за ідею вічного «чорного ящика» для нас.

Військо

ПРИКОРДОННИК НАШ НЕ СПИТЬ

Генерал-полковник Валерій Губенко став головою Державного комітету у справах охорони державного кордону України — командуючим Прикордонними військами рік тому. А до призначення вчився у військових академіях, служив у Закавказзі, Забайкаллі, на Далекому Сході, пройшовши шлях від заступника начальника прикордонної застави до начальника прикордонних військ округу. Отже, службу вивчав не лише за підручниками. Своє призначення «головним прикордонником» генерал Губенко сприйняв як вияв довіри народу.

Нині у командуючого «жнива». Прикордонні війська незалежної держави лишень спинаються на ноги. Проблем — безліч, але шлях здолає той, хто не стоїть на місці.

* * *

— Ми живемо в знаменний час відродження незалежності України. І дуже символічно, що в нашій державі одними з перших були ухвалені законодавчі акти про Прикордонні війська. Відтоді минув рік, чим живуть Прикордонні війська України?

— Україна має один з найдовших кордонів у Європі — 7590 кілометрів. Прикордонні війська охороняють також морську економічну зону на Чорному морі — більш як 10 тисяч кілометрів. Організаційно Прикордонні війська складаються з 9 прикордонних загонів, 2 окремих морських бригад, авіачастини та 6 контрольно-пропускних пунктів, котрі мають 7 автотранспортних, 13 залізничних, 15 морських та 5 повітряних пунктів пропуску. Прикордонні війська України мають 3 управління — Північно-Західне (Львів), Південне (Одеса), Південно-Східне (Харків). «Гарячі» дні були в нас під час придністровського конфлікту. Біля наших кордонів тоді тривала справжня війна, гинули люди, палали міста і села. Головне для нас було забезпечити територіальну цілісність України і недоторканність наших кордонів. Це завдання з честю виконали три загони прикордонного контролю, які дислокуються в Могилеві-Подільському, Котовську та Березині. У ті тривожні літні дні прикордонник наш справді не спав. Разом з органами МВС та СБ України тут було затримано понад 600 одиниць стрілецької зброї, велику кількість обойм, контрабанди. Словом, виконуючи Указ Президента України «Про заходи по охороні державного кордону України з Республікою Молдова», прикордонники взяли україно-молдовський кордон під надійний контроль.

Комітет розробив концепцію охорони кордону та морської економічної зони, яка визначає головні принципи і напрями прикордонної політики України, форми і способи захисту Державного кордону.

Нині багато роботи довкола договорів про кордон і його режим з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією.

— А як здійснюватиметься охорона україно-російського кордону?

— В угоді про подальший розвиток міждержавних відносин між Україною та Росією, підписаній президентами обох держав у Дагомисі, зафіксовано прихильність до принципу відкритості кордонів. Але це не означає, що контроль на україно-російському кордоні взагалі не потрібен. Нині склалася парадоксальна ситуація: громадяни третіх держав, маючи російську візу, безконтрольно прибувають в Україну і з її території намагаються нелегально перетнути кордон з метою виїхати в країни Західної Європи. Таких порушників лише за півроку ми затримали майже 800 чоловік. Це, як правило, громадяни В'єтнаму, Пакистану, Шрі Ланки, Індії та Китаю. Тому для захисту безпеки та економічних інтересів України контроль на кордоні, безперечно, потрібен. Громадяни Росії та інших держав СНД перетинатимуть наші кордони без перешкод, що ж до іноземців, котрі приїхали з Росії та інших країн СНД за національними візами, а потім прибувають в Україну, то вони проходитимуть через прикордонний контроль.

— Які проблеми нині є найпекучішими для прикордонних військ України?

— Найсерйозніша проблема — комплектування, добір та підготовка офіцерських кадрів. Непокоять нас і проблеми зміцнення військової дисципліни особового складу. Не секрет, що серед офіцерів-прикордонників є й такі, котрі стали на шлях пияцтва, зловживання владою. Нам багато ще треба зробити, щоб офіцери, прапорщики, сержанти і солдати Прикордонних військ були не тільки справжніми професіоналами, а й особистостями.

Найголовніше тепер — житло і побут. На багатьох заставах життя прикордонників не облаштоване, дружини, як правило, сидять без роботи, не вистачає дитячого харчування. Щодо житла, то на сьогодні у військах 476 сімей мешкають у непристосованих приміщеннях. Прикордонникам доводиться самим шукати будівельні організації, посередників, зводити житло власними силами.

Сутужно і з харчами. Самі заготовляємо на зиму картоплю та інші овочі. Розширюємо підсобні господарства, надаємо через органи місцевої влади людям городні ділянки.

— Що найголовніше в службі прикордонника?

— Головне — високий професіоналізм, цілеспрямованість у досягненні мети, уміння володіти собою в будь-якій ситуації. Прикордонна служба — це особливий вид військової діяльності, де головною зброєю є насамперед висока фахова майстерність, пильність та бойова виучка, які поєднуються з постійною готовністю вступити у двобій з озброєним порушником і перемогти його.

Складовою високого професіоналізму прикордонника є злагодженість у діях кожного наряду, бойового підрозділу, корабля, швидкий та організований збір особового складу за сигналом бойової тривоги, вихід у райони чи на ділянки виконання бойового завдання. Будь-якій нашій заставі досить двох хвилин, щоб підготуватися до бою і відбити несподіваний напад. Але зміст усієї службово-бойової діяльності Прикордонних військ — це постійна готовність до виконання присяги на вірність народові України, конституційного та службового обов'язку у справі охорони та захисту Державного кордону.

Інтерв'ю провів Петро МЕДВІДЬ, полковник.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ІНФОРМАТИКИ

23 липня 1992 р. в Міністерстві юстиції України зареєстровано Українську Академію інформатики.

Українська Академія інформатики заснована як громадська наукова самоврядна організація, яка на засадах добровільності об'єднує найбільш активних і прогресивних учених і спеціалістів у галузі інформатики.

Метою створення та діяльності Академії є розвиток інформатики як фундаментальної науки та теоретичної бази інформатизації суспільства, що забезпечує головний напрям науково-технічного та соціально-економічного прогресу в Україні.

Основними її завданнями є:

проведення та координація фундаментальних і прикладних досліджень у галузі інформатики;

участь у процесі інформатизації суспільства, формуванні інформаційної культури, популяризації і пропаганді досягнень інформатики;

сприяння розробці і впровадженню нових інформаційних технологій і технічних засобів інформатики;

видання наукової, навчально-методичної та інформаційно-довідкової літератури, журналів і газет;

участь у підготовці (у вузах і через аспірантуру) і перепідготовці кадрів, включно і вищої кваліфікації;

організація і участь у діяльності спеціалізованих учених рад з питання захисту дисертацій;

науково-організаційна взаємодія з іншими українськими та закордонними академіями, Вищою атестаційною комісією, міністерствами та відомствами України.

Академія сприятиме широкому розвиткові індустрії інформатизації суспільства на основі сучасних засобів зв'язку і телекомунікацій для створення умов вільного доступу громадян України до вітчизняних і зарубіжних інформаційних ресурсів. Академія має намір широко розвивати зв'язки з вітчизняними і зарубіжними організаціями, вченими, спеціалістами як у галузі інформатики, так і інших галузях господарства з метою забезпечення в Україні світового рівня розвитку інформатики.

Для здійснення роботи за цими напрямами в Академії створено такі наукові відділення:
фундаментальних основ інформатики;
інформаційних процесів ринку;
інформатики в суспільстві;
інформатики в біології і медицині;
інформатики в космосі і військовій справі;
індустрії інформатики і комп'ютерних технологій.

Створено також регіональні наукові центри:

Дніпропетровський,
Донецький,
Львівський,
Одеський,
Харківський,
Київський.

Детальніші форми наукової діяльності Академії; її організаційна структура, питання членства в Академії, фінансово-господарчі питання та інші викладено в Статуті Української Академії інформатики, зареєстрованому в Мінюсті України.

На установчих зборах Академії, що відбулися 19 червня 1992 р., та на перших загальних зборах 30 червня 1992 р. академіками (дійсними членами) та членами-кореспондентами — засновниками Української Академії інформатики вибрані:

Алішов Надир Аісмаїлович — Інститут кібернетики АН України

Воєвудський Євген Миколайович — Одеський інститут інженерів водного транспорту

Вовканич Степан Йосипович — Львівське відділення Інституту економіки

Воронов Віктор Георгійович — Харківський політехнічний інститут

Гарбарчук Володимир Іванович — Українсько-Польське спільне підприємство «Контакт»

Грабченко Алла Михайлівна — Український інститут науково-технічної і економічної інформації

Гриньов Анатолій Федорович — Український науково-дослідний інститут інформації та техніко-економічних досліджень у металургії

Гулеватий Володимир Григорович — Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова

Гусятинський Леонід Іванович — Інститут прикладних проблем інформатики

Деркач Віталій Павлович — Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова

Дорофієнко В'ячеслав Володимирович — Головінформцентр Донецької обласної держадміністрації

Єрмошенко Микола Миколайович — Українська інформаційна корпорація «УкрНТІ»

Калитич Георгій Ілліч — Український інститут науково-технічної і економічної інформації

Кангін Юрій Михайлович — Інститут соціології АН України

Козак Юрій Олександрович — Керівник інформаційно-аналітичного відділу МО України

Корінний Олексій Олексійович — Центр досліджень наукового потенціалу АН України

Круглі́ков Борис Ісаакович — Інститут інформатики Мінекономіки України

Куценко Степан Петрович — Київський інститут народного господарства

Лещенко Віктор Миронович — Українська республіканська корпорація «УкрНТІ»

Лондаренко Олена Михайлівна — ЦБНТІ легкої промисловості корпорації «ЛЕГТЕКС»

Луцький Георгій Михайлович — Київський політехнічний інститут

Нестеренко Олександр Васильович — Інститут проблем реєстрації інформації АН України

Оленович Іван Федорович — Академія протиповітряної оборони України

Парфенцева Неля Олексіївна — НДІ статистики Мінстату України

Пархоменко Володимир Лукич — Інститут прикладних проблем інформатики

Путятин Євген Петрович — Харківський інститут радіоелектроніки

Рєшодько Леонід Васильович — Київський державний університет

Саєнко Григорій Васильович — Донецький НДІ з безпеки робіт в гірничній промисловості

Семенюк Едуард Павлович — Український поліграфічний інститут ім. І. Федорова

Сорокін Віктор Пантелійович — Військова академія ПВО сухопутних військ

Тарасов Вадим Васильович — Конотопське СПКТБ ДКНТ України

Тищенко Георгій Іванович — Президент АСКОНГ

Філіпенко Ігор Григорович — Харківський інститут залізничного транспорту

Харченко Леонід Сергійович — НДІ програмно-технічних засобів інформатики

Цехмістро Іван Захарович — Харківський університет

Швець Микола Якович — Центр комп'ютеризованих інформаційних систем Секретаріату Верховної Ради України

Шевченко Григорій Сергійович — Львівський Центр науково-технічної і економічної інформації

Яковенко Юрій Іванович — Інститут соціології АН України.

Президентом Української Академії інформатики обрано Єрмошенка М. М., віце-президентами — Луцького Г. М., Рєшодька Л. В., головним ученим секретарем — Грабченко А. М.

Президія Української Академії інформатики розміщена за адресою: 252171, м. Київ, вул. Горького, 180, телефон: 261-09-45. Контактні телефони:
Єрмошенко М. М. — 268-25-22
Луцький Г. М. — 441-94-56
Рєшодько Л. В. — 266-92-85
Грабченко А. М. — 269-35-41.

Президія Української Академії інформатики.

ПОНЕДІЛОК

12 жовтня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Концерт Національної капели бандуристів України.
9.10 Художній фільм «Поруч з вами».
10.20 Фільм-концерт «Верховино, світку ти наш».
11.00 Вервиця.
11.30 Кінопрограма «У світі тварин»: «Сайгаки», «Голуби, ви мої любі».
12.05 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.30 На допомогу школі. Українська література. М. Куліш. Драма «97».
17.00 Салон «Соломія».
17.35 Документальний телефільм «Соната».
18.00 Фільм-концерт «Я з тобою не прощаюсь».
18.30 Відродити душу. Творчість художників О. Бородая та О. Бабака.
19.00 УТН.
19.10 Телефільм «Кривда».
19.30 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик.
20.30 Акценти.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Кінозустрічі.
22.40 Спортивна програма. 1. Міжнародний турнір з фул-контакту карате. 2. Чемпіонат України з важкої атлетики. У перерві — 23.20 УТН.
0.05 Концерт духовної музики. Виступає капела «Думка».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 «Кит і кіт». Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Шапка». Художній фільм.
9.45 «Єдиного слова заради...». Музична розповідь.
10.15 Марафон-15.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Сонячний клоун.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Асоціація дитячого телебачення. Студія «Я».
16.35 Естонський маятник.
17.00 Новини.
17.25 Футбольний огляд.
17.55 НЕП.
18.25 Прем'єра художнього телефільму «І зірки блищать над Тануром».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телесеріалу «Дрібниці життя». 3 серія.
21.10 «Нова студія» представляє: Бомонд.
21.25 Однак.
21.35 Дивіться, хто пішов...
22.05 Вісники.
22.40 Євгеник і...
22.50 Ми.
23.20 Оба-на. У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

15.00 «Бурда моден» пропонує...
15.10 Вустами маляти.
16.00 Там-там новини.
16.15 «Сім'я Смирнових. Як жити далі?» Телефільм.
17.00 Велике коло.
17.20 Мульти-пульти.
17.30 Давайте з'ясуємо.
17.45 Ностальгічні посиденьки.
18.15 Київська панорама.
18.35 Інструментальна музика.

III ПРОГРАМА УТ

18.55 Візитка.
19.00 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Бізнес — менеджмент (Уорлднет. США).
20.10 Промінчик світла.
20.20 Фортуна. Комерційний огляд.
20.30 Художній фільм.
22.00 Комп'ютерна хроніка. (Уорлднет. США).
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Хтось це називає джаз...
23.15 Світ спорту очима фірми «Жіллетт».
23.45 Тема з варіаціями. Музичний калейдоскоп.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільми.
15.15 Худ. фільм «Карнавал».
19.35 Мультфільми.
19.50 Худ. фільм «Служило двоє друзів».
21.25 Відеомузика.
21.40 Худ. фільм «Звичка одружуватися».

ВІВТОРОК

13 жовтня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.05 Художній фільм з субтитрами «Давайте кохати».
10.30 Доброго вам здоров'я. Екологія і онкологія.
11.00 Кінозустрічі.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Сонячне коло.
16.25 Прикарпаття моє. Літературно-публіцистична програма.
17.45 Дзвони Чорнобиля. Переселенці.
18.45 Камерна музика.
19.00 УТН.
19.10 Іспанські мотиви. Грає П. Полухін.
19.30 Студія «1 грудня».
20.45 На добраніч, діти.
20.55 Реклама.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Художній телефільм «Диск-жокей».
23.10 УТН.
23.25 Концерт оперних зірок України.
0.35 Настільний теніс. Кубок Ненсі Еванс.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 «Крихітка єнот». Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.05 «Дрібниці життя». Художній телесеріал. 3 серія.
9.35 Виступ пісенно-інструментального ансамблю «Радуниця».
9.50 У світі тварин (з сурдоперекладом).
10.30 Футбольний огляд.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Одруження Бальзамінова». Телефільм-балет.
12.25 «Двоє». Короткометражний художній телефільм.
12.55 «Чужий дзвінок». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Світ грошей Адама Сміта.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Наш музичний клуб.
16.45 «Вільний табун». Документальний телефільм.
17.00 Новини.
17.25 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.45 Мініатюра. Музична програма.
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Фільми режисера А. Вайди. «Людина з мармуру». (Польща). Вперше.
23.15 Новини.
23.40 Радіо «Труба». Розважальна програма.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
7.50 Момент істини.
8.45 Дозвілля. Дай лапу, друже.
9.00 Зірки Америки.
9.30 Тема з варіаціями. Музичний калейдоскоп.
10.20 Паралелі. Світ через культуру.
10.35 Капустин Яр. Погляд крізь роки.
11.05 Денний сеанс. «Допит». Художній фільм.
12.35 ТІНКО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Балабоки. Програма для дошкільнят (Франція).
15.50 Мульти-пульти.
16.00 Там-там новини.
16.15 «Сім'я Смирнових. Як жити далі?» Телефільм.
17.00 Казки для батьків.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Маленький концерт.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 85 серія.
20.10 Телебіржа інформує.
20.20 На шостій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільми.
15.15 Худ-фільм «Володарі Всесвіту».
16.55 Співає група «Роксет».
17.40 Відеомузика.
19.45 Мультфільми.
20.00 Худ. фільм «Привиди замку Моррісвіль».
21.25 Відеомузика.
21.40 Худ. фільм «Служниця».

СЕРЕДА

14 жовтня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо.
10.30 Фільм-концерт «Кобзомова».
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. «Побут і звичаї українського народу в XVI—XVII ст. ст.».
12.05 УТН.
12.20 Художній телефільм «Диск-жокей».
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 На допомогу школі. Музика. Творчість П. Майбороди.
17.05 Фортепіанні мініатюри.
17.20 Нагірна проповідь. Фільм 6. Блаженні миротворці, бо вони синами божими стануть.
17.50 Художній телефільм «Люди і дельфіни». 1 серія.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Як лиси з курами подружилися».
19.30 Концерт пам'яті патріарха Йосипа Сліпого.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Кінокомедія «Не ходіть, дівчата, заміж».
22.45 УТН.
23.00 Марк Твен. «Ось послухайте». Телевистава.
23.30 Мій театр. Олена Камбурова про себе.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 «Солодка планета». Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.05 Прем'єра документального телефільму «Біг».
9.25 Сторінки російської музики.
9.55 Мультфільми.
10.20 Наш музичний клуб.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Діти сонця». Художній телефільм. 1 серія.
12.45 «Торішня кадриль». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Веселий теплохід.
16.20 Асоціація дитячого телебачення. «Рейс — 9:10». Політ 6. Подорож до Іспанії.
17.00 Новини.
17.25 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
17.55 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Росії — збірна Ісландії. У перерві — 18.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Савой».
22.05 Студія «Політика». Воєнне ревю.
22.35 Хіт-парад «Останкіно». У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Вітчизна моя. Рязанські враження.
8.50 Мульти-пульти.
9.00 Паралелі.
10.00 Джерела.
10.30 Ретро. Співає Т. Міансарова.
11.00 Пілігрим.
11.45 Програма «03».
12.15 «Я — стріла, яку запустили». Про рух «зелених».
12.35 ТІНКО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Діловий світ за тиждень.
15.15 Гра без програшу.
16.00 Там-там новини.
16.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.00 Християнська програма.
17.40 Фільм-концерт.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 86 серія.
20.10 Телебіржа інформує.
20.20 На шостій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільми.
15.15 Худ. фільм «Брати по крові».
16.50 Відеомузика.
19.55 Мультфільми.
20.10 Худ. фільм «Початок».
21.40 Відеомузика.
21.50 Худ. фільм «Дим».

ЧЕТВЕР

15 жовтня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Фільм-концерт «Вже сурми заграли».
9.10 Художній телефільм «Народний Малахій».
10.35 Шкільний екран. 11 кл. Фізика. Електрифікація: виробництво, передача і використання електричної енергії.
11.00 Кінокомедія «Не ходіть, дівчата, заміж».
12.05 УТН.
16.00 УТН.
16.05 На допомогу школі. Музика. Творчість В. Косенка.
16.35 Фізико-математична школа. Конічні перерізи. Передача 2.
17.05 Співає «Пролісок».
17.40 Художній телефільм «Люди і дельфіни». 2 серія.
19.00 УТН.
19.10 Телефільм «Адже вони черепахи».
19.30 Леся Українка. «Бояриня». Вистава.
20.50 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Хроніка МВС.
21.55 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.55 УТН.
0.10 Чемпіонат України з баскетболу. Чоловіки.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Квартет «Ква-ква». Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.05 Мультфільми.
9.55 Концерт ансамблю російських народних інструментів ім. М. Будашкіна.
10.20 «Без спадкоємця». Документальний телефільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Діти сонця». Художній телефільм. 2 серія.
12.45 «Замкнуте коло». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Прем'єра документального телефільму.
16.15 Олеся і компанія.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Портрет на тлі. Є. Гайдар та його команда.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Кінопанорама.
22.25 Чорний ящик.
23.00 Новини.
23.25 Відеодром.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Камера досліджує минуле. «Ракетна криза». 1 серія.
8.45 Мульти-пульти.
8.55 Дозвілля. Домашній клуб.
9.10 Екзотика.
10.10 Краще гір можуть бути тільки гори...
10.55 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 85 і 86 серії.
12.35 ТІНКО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Бізнес — нові імена.
15.15 Студія «Рост». Свято «Мурзилки». Частина 1.
15.45 Там-там новини.
16.00 ТрансРосефір. Панорама приватизації.
16.45 Давайте з'ясуємо.
17.00 Так і живемо. Закрите місто.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Камерний концерт.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 87 серія.
20.10 На шостій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільми.
15.15 Худ. фільм «Срібна куля».
16.45 Мультфільм «Три кабальєро».
19.20 Мультфільми.
20.00 Фільм «Втілення мрії». 16 серія.
20.25 Прем'єра програми «Хвіст павича».
20.55 Худ. фільм «Дорога, я зменшив дітей».

П'ЯТНИЦЯ

16 жовтня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Наше коло.
10.05 Художній фільм «Свічка яскрава, мов сонце».
11.20 Світ захоплень.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Наповнимо музикою серця.
16.50 Науково-популярний фільм «Врубель у Києві».
17.10 Пісні рідного краю.
18.00 «Люди і дельфіни». Художній телефільм. 3 серія. 1 частина.
19.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Кривбас». У перерві — 19.45 УТН.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Дніпро.
21.35 Акценти.
21.50 Художній фільм «Чужі тут не ходять».
23.05 УТН.
23.20 Телефан. Хіт-парад.
23.50 Співає Євгенія Мірошниченко.
0.15 Документальний фільм «Майстер».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 «Одна крапля». Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть». Художній телефільм.
9.05 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
9.55 Співає В. Готовцева.
10.20 ...До шістнадцяти і старші.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Веселі холостяки». Художній фільм.
12.45 «Я чекатиму». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Центр.
16.40 Поетичний альбом. Д. Веневитинов.
17.00 Новини.
17.25 Кожний про своє.
17.35 Мультфільм «Пугало».
17.50 Людина і закон.
18.20 Шлях до злагоди.
18.50 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 У клубі детективів. Вперше на телеекрані. Художній фільм «Іподром».
22.10 ВІД представляє: «Політбюро».
22.45 Музобоз.
23.45 МТВ. У перерві — Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Російська енциклопедія. Святому збирачу Русі присвячується...
8.50 Дозвілля.
9.05 Біла ворона.
9.50 Кабаре «Нісенітниця».
10.50 «Залишились росіянами». Прем'єра фільму В. Лебедєва. «Зустріч».
11.45 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 87 серія.
12.35 ТІНКО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Студія «Рост». Свято «Мурзилки». Частина 2.
16.00 Там-там новини.
16.15 Лінії долі.
16.50 М-трест.
17.05 «Сім'я Смирнових. Як жити далі?» Телефільм.
17.50 Кіноальманах «Культурна спадщина».
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 На шостій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільми.
15.15 Худ. фільм «Людина-амфібія».
16.55 Відеомузика.
19.40 Мультфільми.
20.00 Худ. фільм «Антон Іванович сердиться».
21.20 Худ. фільм «Пірати».

СУБОТА
17 жовтня

І ПРОГРАМА УТ

8.30 Художній фільм «Чужі тут не ходять».
9.45 Телефан. Хіт-парад.
10.15 Г. Хоткевич. «Гуцульський рік». Вистава.
12.15 Клас-юніор-бізнес.
13.15 УТН.
13.30 Земле моя.
14.00 Прем'єра документального фільму «Мені наснився сон».
14.20 Доброго вам здоров'я.
15.00 Що пройшло крізь віки. Мистецтво середньої Наддніпрянщини.
15.45 Для дітей. Художній телефільм «Рудий. Чесний. Закоханий». 1 серія.
17.00 Прем'єра мультфільму «Кругосвітня подорож Віллі Фога».
17.50 Художній фільм «Люди і дельфіни».
19.00 УТН.
19.10 Документальний фільм «Вікторія. Автопортрет». Про київську співачку Вікторію Лук'янець.
19.30 Авансцена.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Артмайдан.
22.55 УТН.
23.10 Художній телефільм «Благочестива Марта». 1 серія.
0.20 Фільм-концерт «Клоун з осінню в серці».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Спорт-шанс.
8.00 Марафон-15 — малятам.
8.25 Допоможи собі сам.
8.55 По той бік рампи з посмішкою.
9.15 Очевидне — неймовірне.
9.45 Прем'єра телефільму «Листи Ксенії».
10.35 Фільми нашої пам'яті. Художній фільм «Справа Румянцева».
12.25 Музичний кіоск.
12.55 Прем'єра документального телефільму «Колима. Війна після війни». Фільм 3.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемарафон «Дім радості й надії».
14.45 Прем'єра художнього телефільму «Дитинство Микити». Із циклу «Перше кохання».
15.55 Червоний квадрат.
16.35 «Єноти». Мультфільм.
17.00 Концерт Московського симфонічного оркестру.
17.45 Телемарафон «Дім радості й надії».
18.05 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Щеня».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Аншлаг. Аншлаг..
22.05 Анне Вескі у Москві.
23.00 Новини.
23.20 Телемарафон «Дім радості й надії».
23.40 Останній кіносеанс. Художній фільм «Паперові очі Пришвіна». Вперше.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

9.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
10.30 Бумеранг-3.
11.00 Денний сеанс. «Марія, Мірабела». Художній фільм.
12.05 Козирна дама.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Кар'єра. Фінал конкурсу ділових людей.
14.40 Пілігрим.
15.35 Розмова з Біллі Гремом.
16.05 Чемпіонат України з футболу серед жінок. «Динамо» (Київ) — «Арена-Господар» (Фастів).
16.40 Співає Я. Гнатюк.
17.00 К-2 представляє: «Абзац».
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Вустами маляти.
18.15 Київська панорама.
18.35 Музичний фільм «Добрий вечір, сусідонько».

III ПРОГРАМА УТ

18.55 Візитка.
19.00 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Погляд у майбутнє. (Уорлднет. США).
20.05 Інформація та інше...
20.15 Візитка.
20.20 Художній фільм.
21.55 Промінчик світла.
22.05 Невмирущі (Уорлднет. США).
22.30 СІТ-3.
22.40 Хтось це називає джаз...
22.55 Візитка.
23.00 Програма «А».
23.30 Ад лібітум.
0.00 Останній сеанс. «Одруження». Художній фільм.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.40 Мультфільми.
12.00 Худ. фільм «Берег лівий, берег правий».
13.40 Відеомузика.
19.05 Мультфільм «Рок-кукуріку».
20.20 Худ. фільм «Розлучення по-італійськи».
22.05 Відеомузика.
22.20 Худ. фільм «Боксер».

НЕДІЛЯ
18 жовтня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Співає Юрій Антонов.
10.10 Баскетбол. Першість МПБЛ. «Спартак — Новотроніка» (Луганськ) — «Калев» (Таллінн).
11.00 Для дітей. Художній телефільм «Рудий. Чесний. Закоханий». 2 серія.
12.10 А вічне твориться. Мистецтво середньої Наддніпрянщини. Частина 2.
12.45 УТН.
13.00 Канал «Д».
14.15 Село і люди.
15.00 Мультфільм на замовлення.
16.00 Молодощі. Дитяча хорова студія.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо.
19.00 УТН.
19.10 Документальний фільм «Про Василя Єрошенка».
19.30 Зичимо щастя.
20.30 Мультфільм «Пригода в королівстві». 18 серія.
21.00 Дніпро.
21.35 Телеспортарена.
22.20 Євромузика-92.
23.30 УТН.
23.45 Художній телефільм «Благочестива Марта». 2 серія.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Година сили духу.
7.00 Тираж «Спортлото».
7.15 Мультфільм.
7.35 Концерт узбецького фольклорного ансамблю «Хіва Накшларі».
8.00 З ранку раненько.
8.30 Прем'єра документального телефільму «Весна в Димкові».
8.45 Мультфільм.
8.55 Ранкова зірка.
9.45 Під знаком Пі.
10.35 Нове покоління вибирає.
11.25 Прем'єра телефільму для дітей «Пригода Чорного Красунчика». 14 серія.
11.50 Ювілейний концерт поета Л. Ошаніна.
13.10 Прем'єра телефільму для дітей «Дім на Волхонці».
14.00 Новини
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Співає лауреат телерадіоконкурсу «Голоси Росії». А. Ніколаєв.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 «Крокодилу» — 70 років.
19.00 Недільна кінопрограма.
19.20 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Генеральний інспектор» (США).
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 ТВО «Астра» представляє: «Парадиз-коктейль». В. Леонтьєв.
23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.25 Шлях до храму.
7.55 Мульти-пульти.
8.05 Дозвілля. ТБ-ательє.
8.20 Фольклор.
8.50 Ретро-куплети.
9.00 Шість соток.
9.20 «Пригода в королівстві». Ляльковий мультфільм.
9.50 Ати-бати...
10.20 Телекросворд «Музична біржа».
10.50 Кінотеатр повторного фільму. «Закохані». Художній фільм.
12.10 Програма «Ключ».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Телегра «Лого».
13.50 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія).
14.05 Жовтень. Запрошення до розмови.
14.55 «Не вирубати...» Ведучий — В. Цвєтов.
15.10 «Мотив». Телефільм.
15.40 Познер і Донах'ю.
16.10 У світі тварин.
17.00 Студія «Сатирикон». Бенефіс С. Альтова.
18.05 Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Карпати». 2 тайм.
18.45 Обличчям до столиці.

III ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка.
19.05 Мультфільми.
19.35 СІТ-3.
19.45 Дика Америка. (Уорлднет. США).
20.15 Художній фільм.
21.45 Візитка.
21.50 Сідайте й дивіться.
22.00 Хтось це називає джаз.
22.35 СІТ-3.
22.45 Візитка.
22.50 Хтось це називає джаз.
23.10 Дорослі, як діти...

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.35 Мультфільми.
13.00 Худ. фільм «Шанс».
14.30 Відеомузика.
19.40 Мультфільми.
20.00 Худ. фільм «Сто днів після дитинства».
21.35 Відеомузика.

КРОСВОРД

1. Хижий птах. 2. Одне з тлумачень події. 3. Господар-аграрник. 4. Відомий український письменник. 5. Бог війни у балтійських слов'ян. 6. Первинність, перевага. 7. Шафран. 8. Художник, майстер різьблення по металу. 9. Тіло Сонячної системи. 10. Форма економічної боротьби. 11. Бойовий літак часів другої світової війни. 12. Киянин, винахідник першого вітчизняного цивільного дирижабля. 13. Поема В. Сосюри 14. Спеціальне приміщення. 15. Слов'янська територія на Подніпров'ї за перськими та арабськими джерелами. 16. Видатний художник, автор картини «Зняття з хреста». 17. Організатор убивства Цезаря. 18. Жанр народної пісні.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 2 ЖОВТНЯ

По горизонталі: 1. Земка. 3. Гарем. 5. Сушко. 6. Уличі. 8. Матенадаран. 12. «Варнак». 14. Небаба. 16. Наливайко. 17. Паска. 18. Перре. 19. Василенко. 21. Вовчок. 23. Трійця. 26. «Панчатантра». 29. Савич. 30. Ареал. 31. Аргон. 32. Шимон.

По вертикалі: 1. Зосима. 2. Аркан. 3. Голод. 4. Муліне. 5. Сихів. 7. Ірина. 9. Акванавтика. 10. Асєєв. 11. Антропометр. 13. Архипенко. 15. Бассевітц. 20. «Левіт». 21. Волос. 22. Опанча. 24. Радіан. 25. Янгол. 27. Астон. 28. Агдаш.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.
Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 453224

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 45 6 7 8 9

Зам. 0311193.